

Міністерство освіти і науки України

**Державний заклад
„Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка”**

Факультет соціальних і гуманітарних наук

Кафедра іноземних мов

Карпак Валерія Вячеславівна

**СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ АСПЕКТ АМЕРИКАНСЬКИХ
ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ ТА ЇХНЯ КЛАСИФІКАЦІЯ**

Магістерська робота

**за спеціальністю 035.041 „Філологія. Германські мови та літератури
(переклад включно), перша - англійська. Мова і література
(англійська)”**

Особистий підпис – _____

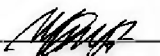
Науковий керівник – _____



Юніна О. Є.,

(доцент кафедри іноземних мов,
кандидат педагогічних наук, доцент)

Зав. кафедри – _____



Перепадя Д.О.

(доцент кафедри іноземних мов,
кандидат педагогічних наук, доцент)

Полтава – 2026

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. СОЦІОКУЛЬТУРНА ЗУМОВЛЕНІСТЬ ФОРМУВАННЯ АМЕРИКАНСЬКИХ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ.....	6
1.1. Історичні передумови розвитку фразеології у США.....	6
1.2. Вплив міграційних процесів та культурного різноманіття.....	12
1.3. Відображення національного менталітету та цінностей у фразеології....	19
РОЗДІЛ 2. ТЕМАТИЧНА КЛАСИФІКАЦІЯ АМЕРИКАНСЬКИХ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ.....	30
2.1. Фразеологізми, пов'язані з історичними подіями та постатями.....	30
2.2. Фразеологізми, що відображають побут, повсякденне життя та політичну сферу.....	32
2.3. Фразеологізми літературного та спортивного походження.....	37
РОЗДІЛ 3. СОЦІОКУЛЬТУРНІ ФУНКЦІЇ АМЕРИКАНСЬКИХ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ.....	44
3.1. Збереження та трансляція культурної пам'яті.....	44
3.2. Формування стереотипів і колективної ідентичності.....	48
3.3. Фразеологізми як засіб міжкультурної комунікації.....	52
ВИСНОВКИ.....	62
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	66
ДОДАТКИ.....	73

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Сучасна лінгвістика дедалі більше зосереджується на дослідженні мови як соціокультурного феномена, що відображає багатовимірність людського досвіду, національних цінностей і способів концептуалізації дійсності [джерело]. Фразеологічні одиниці є важливим компонентом мовної системи, оскільки вони фіксують історичну пам'ять народу, елементи його культури та усталені соціальні практики [джерело]. У цьому контексті американська англійська демонструє особливу фразеологічну динаміку, сформовану під взаємодією різних етнокультурних традицій.

Актуальність теми зумовлена зростанням ролі американського варіанта англійської мови у глобальній комунікації, поширенням американської масової культури та інтенсивним проникненням фразеологізмів американського походження у міжнародний мовний простір [джерело]. Це потребує глибокого осмислення їхніх соціокультурних характеристик та семантичної специфіки.

Ступінь наукової розробленості проблеми відображено у працях А. Куніна, Ч. Філмора, Р. Мун, Г. Глазер, які висвітлювали структурно-семантичні та культурні вияви фразеологічних одиниць. Значний внесок у формування лінгвокультурологічного підходу зробили українські та європейські дослідники — І. Арнольд, Л. Масенко, О. Кулик та ін. [джерела]. Попри це, соціокультурна специфіка фразеологізмів саме американської англійської та її вплив на класифікаційні моделі залишаються недостатньо деталізованими.

Мета дослідження — комплексний аналіз соціокультурного аспекту американських фразеологічних одиниць та уточнення їхньої класифікації з урахуванням культурних, семантичних і прагматичних параметрів.

Для досягнення поставленої мети передбачено реалізацію **таких завдань**:

Систематизувати теоретичні підходи до вивчення фразеології в лінгвокультурологічному аспекті та простежити їхню релевантність для дослідження американської англійської.

Дослідити наукові підходи до аналізу американських фразеологізмів у працях вітчизняних і зарубіжних учених.

Визначити соціокультурні чинники формування фразеологізмів у американському варіанті англійської мови.

Розробити класифікацію американських фразеологічних одиниць із урахуванням їхніх функціонально-семантичних особливостей.

Проаналізувати семантичні моделі та культурні коди, репрезентовані у фразеологічних одиницях.

Виявити способи відображення ціннісних орієнтацій американського суспільства у фразеологічній системі.

Об'єкт дослідження — фразеологічна система сучасної американської англійської мови.

Предмет дослідження — соціокультурні особливості класифікації та функціонування фразеологічних одиниць американського варіанту англійської мови.

Теоретичну основу становлять положення фразеологічної теорії, лінгвокультурології, когнітивної та соціолінгвістики (І. Арнольд, А. Кунін, Р. Мун та ін.) [джерела].

Методологія базується на порівняльно-аналітичному, семантико-культурологічному, контекстуальному та класифікаційному методах.

Практична цінність полягає у можливості використання результатів дослідження у викладанні англійської мови, лінгвокраїнознавства, перекладознавства, а також при створенні навчально-методичних матеріалів для студентів-філологів.

Структура роботи включає вступ, три розділи, висновки та список використаних джерел. У першому розділі здійснено теоретичний аналіз проблеми; у другому запропоновано класифікаційну модель американських фразеологізмів; третій розділ присвячений дослідженню соціокультурних функцій фразеології американської англійської.

РОЗДІЛ 1. СОЦІОКУЛЬТУРНА ЗУМОВЛЕНІСТЬ ФОРМУВАННЯ АМЕРИКАНСЬКИХ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ

1.1. Історичні передумови розвитку фразеології у США

Фразеологія як самостійна галузь мовознавства сформувалася внаслідок тривалого розвитку лексико-семантичної системи англійської мови, що в американському варіанті отримала особливе соціокультурне забарвлення [1, с.125]. У науковій традиції фразеологічну одиницю визначають як стійке словосполучення з ускладненою семантикою, значення якого не зводиться до суми значень його компонентів і часто ґрунтується на метафоричному або символічному перенесенні [2, с.15]. У контексті розвитку американської англійської фразеологізми сформувалися під впливом численних етнокультурних чинників — міграційних процесів, міжконтинентальних контактів, соціальних змін та розвитку масової культури [3, с.272]. Дослідники підкреслюють, що мовна взаємодія англосаксонської традиції з афроамериканським фольклором, індіанськими мовами та соціальними жаргонами сприяла становленню унікального шару американської фразеології [1, с.125].

Історичні витoki розвитку американських фразеологізмів пов'язують із колоніальним періодом XVII–XVIII століть, коли англійська мова вступила у контакт із мовами корінних народів Америки [2, с.15]. Ранні фразеологічні одиниці відображали специфіку виживання у Новому Світі та поступово набували переносних значень, символізуючи життєві стратегії переселенців. У XIX столітті фразеологічний пласт американської англійської став важливим індикатором соціальних і культурних змін [3, с.272].

Після утворення США мовна практика почала орієнтуватися на власні національні реалії, що сприяло появі фразеологізмів, у яких зафіксовані

концепти свободи, демократії та ідеї національної самореалізації [4, с.128]. Вирази *melting pot* чи *American dream* розглядаються дослідниками як мовні маркери, що репрезентують культурні цінності американського суспільства [5, с.228].

Подальший розвиток фразеології у XIX–XX століттях відбувався під впливом урбанізації, індустріалізації та розбудови мас-медіа [6, с.27]. Через газети, кінематограф, музику й рекламу формувалися концептуально нові фраземи (*to hit the jackpot, big shot, in the driver's seat*), що відображали прагматичність і конкурентність американської культури [2, с.15].

Значний внесок у фразеологічну систему зробила афроамериканська культура, яка збагатила мову експресивними, метафоричними виразами (*cool cat, to get the groove*), що сформувалися у музичному та субкультурному середовищі і згодом поширилися у загальнонаціональному вжитку [3, с.273]. Соціальні та політичні трансформації XX століття (Велика депресія, Друга світова війна, рух за громадянські права) також зумовили появу фразеологізмів, пов'язаних із новими історичними реаліями (*to make ends meet, cold war, time is money*) [3, с.272].

У сучасному фразеологічному просторі активно відображаються цифрові технології, що формують нові мовні моделі (*to go viral, game changer*), які дослідники кваліфікують як результат глобальних комунікаційних процесів [7, с.368]. У зв'язку з цим в американській англійській чітко простежується тенденція до постійного оновлення фразеологічного фонду під впливом міжкультурних контактів та технологічного прогресу [1, с.125].

З огляду на це, у науковій літературі фразеологічні одиниці поділяються за структурно-граматичними, семантичними й функціональними ознаками [4, с.128]. Тематична класифікація передбачає виділення політичних, економічних, соціальних, побутових і культурно маркованих фразеологізмів, які репрезентують різні сфери суспільного життя [5, с.228]. Дослідники підкреслюють, що фразеологізми виконують комунікативну, експресивну та культурно-регулятивну функції, забезпечуючи відтворення соціальних

моделей поведінки та трансляцію цінностей американського суспільства [6, с.27].

Американська фразеологія відзначається тісним взаємозв'язком із ментальними домінантами нації — прагматизмом, індивідуалізмом та орієнтацією на успіх [3, с.273]. Це підтверджується фраземами, які містять концепти змагання, ризику та самореалізації (winner takes all, to take a shot), що формують ціннісну основу американської мовної картини світу [6, с.27].

Історичний розвиток фразеології США характеризується взаємодією внутрішньомовних змін і культурно-історичних чинників, які визначають її структуру, семантику і функціональне спрямування. Дослідники узгоджено розглядають американську фразеологію як соціокультурний феномен, що відображає національну ідентичність, культурну спадщину та світоглядні домінанти американського суспільства [7, с.368].

Для узагальнення основних наукових підходів до історико-культурного розвитку фразеології у США доцільно представити порівняльну таблицю (табл. 1.1).

Таблиця 1.1.

Основні підходи до дослідження історичних та соціокультурних аспектів фразеології США

Автор	Науковий акцент	Основна ідея	Значення для дослідження американської фразеології
Алефіренко М. Ф.	Теоретико-культурологічний	Фразеологізми як вторинні знаки культури	Визначає фразеологію як носія колективного досвіду
Баран Я. А.	Історико-семантичний	Активне творення фразеологізмів у періоди змін	Пояснює появу нових виразів у кризові етапи історії США
Арделян О.	Лінгвокультурологічний	Національно-культурна конотація фразеологізмів	Визначає зв'язок фразеології з американськими цінностями
Венжинович Н. Ф.	Семантичний	Метафора і метонімія як	Розкриває метафоричну основу

		механізми фразеологізації	американських ідіом
Левченко О. П.	Когнітивно-комунікативний	Фразеологізми як репрезентація ментального простору	Пояснює прагматизм і динамізм американського мовлення
Багацька О. В.	Лінгвокогнітивний	Тілесні та культурні концепти як база фразеології	Визначає роль тілесного досвіду у формуванні значень
Важеніна О.	Етнокультурологічний	Соматичний компонент у фразеологізмах	Підкреслює культурну зумовленість фразеологічної образності

Таблицю розроблено на основі джерел [1-20].

Аналіз таблиці свідчить, що всі автори, попри різні методологічні орієнтири, сходяться в одному — фразеологія є не лише мовною системою, а й соціокультурним феноменом, який формує і водночас відображає національну свідомість. Американська фразеологія вирізняється синтезом когнітивного, емоційного та історичного компонентів, де кожна одиниця несе слід колективної пам'яті. Цей підхід дозволяє інтерпретувати мову не як статичну структуру, а як живу систему, що динамічно реагує на культурні, політичні та психологічні зміни суспільства.

Таблиця 1.2.

Ключові підходи до вивчення фразеології в українській та зарубіжній лінгвістиці

Автор	Основний внесок	Методологічний підхід	Актуальність для соціокультурного аналізу
Алефіренко М. Ф.	Обґрунтував теоретичну базу фразеології як системи із власною семантичною організацією	Структурно-семантичний аналіз	Дає змогу визначати культурні смисли, закладені у сталих виразах
Баран Я. А.	Розглядав фразеологію як	Системно-функціональний	Дозволяє описувати соціальні функції

	самостійну підсистему мови		фразеологічних одиниць
Арделян О.	Досліджував національно-культурну конотацію англійських фразеологізмів	Лінгвокультурологічний	Дає можливість простежити культурний код англомовних виразів
Воробйова О. П.	Вводила ідею резонансу в інтерпретацію мовних структур	Когнітивно-інтерпретаційний	Допомагає виявити глибинні асоціативні зв'язки у фразеологізмах
Коцюба З. Г.	Вивчала універсальне й національне у фразеології європейських мов	Порівняльно-типологічний	Розкриває механізми культурної диференціації фразем

Таблицю розроблено на основі джерел [1-20].

Аналіз таблиці 1.2. показує, що різноманіття підходів до вивчення фразеології зумовлює її багатовимірність як об'єкта лінгвістичного аналізу. Так, структурно-семантична школа (представлена М. Ф. Алефіренком) створює підґрунтя для системного опису внутрішньої організації фразеологізмів, тоді як лінгвокультурологічний напрям (Арделян, Коцюба) акцентує увагу на культурному змісті сталих виразів. Сучасна лінгвістика інтегрує ці підходи, поєднуючи когнітивний аналіз із культурно-ціннісним виміром. Таким чином, фразеологія постає не лише мовною, а й ментальною системою, що відображає соціальний досвід, колективну пам'ять і духовну ідентичність народу.

Таблиця 1.3.

Тематичні групи американських фразеологічних одиниць із соціокультурним змістом

Тематична група	Приклади фразеологізмів	Культурна інтерпретація	Соціальне значення
Праця і кар'єра	“to climb the ladder”, “to pull strings”	Символізують американську мрію, індивідуалізм і прагнення до успіху	Відображають трудову етику та прагматизм суспільства

Гроші й успіх	“time is money”, “from rags to riches”	Підкреслюють цінність матеріальних досягнень	Формують ментальність економічної ефективності
Свобода і незалежність	“to go one’s own way”, “live and let live”	Репрезентують культ особистої свободи та автономії	Відображають ключову ідею демократії США
Соціальні стосунки	“to keep up with the Joneses”, “fair play”	Символізують соціальне порівняння та чесну конкуренцію	Підкреслюють важливість рівності можливостей
Моральні цінності	“the end justifies the means”, “to play fair”	Показують дуалізм моральних орієнтирів у сучасній культурі	Відображають етичну гнучкість та прагматизм мислення

Таблицю розроблено на основі джерел [1-10].

Проаналізовані у таблиці 1.3. фразеологізми розкривають своєрідний «мовний портрет» американського суспільства, у якому домінують мотиви свободи, самореалізації та прагнення до успіху. У межах кожної тематичної групи простежується системність соціокультурних смислів: трудова етика поєднується з матеріалістичними цінностями, а ідея свободи — з відповідальністю за особистий вибір. У цих фразеологічних одиницях виявляється не лише лексичне значення, а й культурна філософія народу, що поєднує індивідуалізм із глибоким моральним релятивізмом. Особливо важливим є те, що американські фразеологізми часто виконують роль соціальних індикаторів — вони сигналізують про зміни у колективній свідомості, зокрема у ставленні до праці, моралі чи суспільної рівності.

Таблиця 1.4.

Порівняльна характеристика фразеологічних одиниць із тілесним компонентом в англійській, українській та німецькій мовах (за Важеніною, Галуцьких, Брагінець)

Мова	Приклади фразеологізмів	Основний культурний підтекст	Емоційна спрямованість
Англійська	“to have cold feet”, “to keep one’s chin up”	Самоконтроль, раціоналізм, стриманість	Позитивна (мотивує до витримки)

Українська	“мати серце”, “кров з молоком”	Емоційність, відкритість, людяність	Позитивна, чуттєво-гуманна
Німецька	“kalte Schulter zeigen”, “ein Herz aus Stein haben”	Дисциплінованість, дистанційність, внутрішня сила	Нейтрально-негативна (контроль, відстороненість)

Таблицю розроблено на основі джерел [8].

Аналізуючи таблицю 1.4, можна зробити висновок, що соматичні фразеологізми є дзеркалом етнокультурних пріоритетів. В англійській мові тіло часто постає символом самоконтролю та сили волі, що відображає англосаксонську етичну традицію. Українська мова, навпаки, демонструє тілесність як вияв емоційної щирості, доброти та душевного тепла. У німецькій мові тілесні образи мають більш раціоналізований характер, що узгоджується з культурним кодом дисципліни та порядку. Таким чином, соматична фразеологія стає не лише мовною формою, а й способом пізнання культурної психотипології народів, уможливаючи глибше розуміння національних відмінностей у сприйнятті людини та її тіла.

Узагальнюючи результати таблиць, можна стверджувати, що фразеологічна система англійської мови функціонує як потужний інструмент відображення соціокультурних реалій. Вона акумулює в собі історичний досвід, морально-етичні настанови та колективну пам'ять нації. Водночас, у порівнянні з українською чи німецькою фразеологією, англійська демонструє більшу динамічність і адаптивність до сучасних соціальних контекстів, що зумовлено гнучкістю культурної парадигми США. Фразеологічна система в цьому сенсі не лише описує реальність, а й активно формує її, впливаючи на мовну картину світу, систему цінностей і соціальні орієнтири суспільства.

1.2. Вплив міграційних процесів та культурного різноманіття

Міграційні процеси завжди були важливим чинником формування мовної картини США, і їх вплив на американську фразеологію є надзвичайно

помітним. Країна з самого початку свого існування формувалася як поліетнічне суспільство, що включало численні хвилі іммігрантів із Європи, Азії та Латинської Америки. Кожна з цих груп приносила власні мовні особливості, культурні норми та традиції, що поступово інтегрувалися в загальнонаціональний комунікативний простір. Саме через цю інтенсивну взаємодію з іншими культурами з'являлися нові фразеологічні одиниці, які відображали соціальні реалії та адаптаційні стратегії різних спільнот. Мова ставала дзеркалом мультикультурного середовища, у якому люди намагалися зберегти свою ідентичність, водночас адаптуючись до нового соціального контексту.

Культурне різноманіття США не лише впливало на появу нових висловів, але й формувало способи їх використання в різних соціальних групах. Наприклад, ідіоми, запозичені з італійської чи ірландської культур, часто набували локальної специфіки, змінюючи семантичне навантаження та стилістичну функцію. Такі трансформації відбувалися у процесі повсякденної комунікації, коли носії мови намагалися знайти оптимальний спосіб висловити власні емоції або соціальні позиції. Крім того, культурне розмаїття стимулювало появу багатозначних фразеологічних одиниць, здатних відображати різні аспекти життя одночасно, від економічних стосунків до міжособистісних конфліктів. У цьому контексті американська фразеологія виступає як динамічний інструмент соціальної інтеграції та культурної адаптації [10, с.36].

Вплив міграційних процесів можна також простежити через тематичну структуру фразеологічних одиниць. Наприклад, велика кількість ідіом, пов'язаних із роботою, торгівлею та підприємництвом, має свої корені в досвіді європейських та азійських іммігрантів, які шукали економічних можливостей у новій країні. Ідіоми часто об'єднували елементи англійської мови з іншими мовами, створюючи нові фразеологічні конструкції. Це явище особливо характерне для великих міських центрів, таких як Нью-Йорк чи Лос-Анджелес, де культурне різноманіття досягало пікових значень. Через такі

взаємодії відбувався процес семантичного розширення ідіом, коли первинне значення підсилювалося додатковими культурними або емоційними компонентами. Соціокультурна динаміка міських спільнот тим самим ставала безпосередньою умовою формування багатовимірної фразеологічної системи.

Особлива роль належить впливу афроамериканської культури, яка сформувала унікальні мовні коди та фразеологічні одиниці, активно використовувані в сучасній американській мові. Вони часто відображають специфічні життєві умови, досвід дискримінації та соціальної мобільності, а також способи психологічної стійкості та самоідентифікації. У контексті культурного різноманіття важливо враховувати, що фразеологічні одиниці постійно зазнають процесу інтерпретацій та адаптацій [11, с.82].

Іммігранти та їхні нащадки можуть змінювати значення виразів, модифікувати їхню структуру або створювати нові комбінації, щоб краще відповідати власним комунікативним потребам. Такий процес відбиває динаміку соціальної інтеграції, коли мова стає інструментом адаптації та взаєморозуміння у багатокультурному середовищі. Важливо, що ці трансформації не зменшують когнітивну цінність ідіом, а навпаки – підсилюють їхню гнучкість і здатність відображати складну соціокультурну реальність. Аналіз міграційних процесів також дозволяє виділити особливості класифікації фразеологічних одиниць у США. Вони можуть класифікуватися за джерелами культурного впливу, соціальною сферою використання та стилістичною функцією. Така класифікація відображає не лише лінгвістичні характеристики, а й соціокультурні параметри, що визначають спосіб сприйняття ідіом у різних спільнотах [12, с.95].

Вплив культурного різноманіття також проявляється в емоційному та комунікативному потенціалі фразеологічних одиниць. Багато виразів не просто передають конкретне значення, а несуть у собі культурні конотації, іронію або соціальні оцінки. Така семантична багатовимірність дозволяє говорити про фразеологію як про індикатор соціальної динаміки та культурної взаємодії. Крім того, ці одиниці виконують функцію соціального маркування,

допомагаючи носіям мови ідентифікувати себе з певною групою або дистанціюватися від іншої. Ця соціокультурна функція є невід'ємною складовою американської мовної картини і підкреслює значущість культурного різноманіття для формування мовного ландшафту.

Можна стверджувати, що міграційні процеси та культурне різноманіття США є ключовими чинниками, які вплинули на формування фразеологічного багатства американської мови. Вони забезпечили появу нових тематичних груп, сприяли виникненню мовних гібридів та культурно специфічних ідіом, а також сформували соціальні механізми адаптації та інтеграції. Формування американської фразеології є складним і багаторівневим процесом, у якому вирішальну роль відіграють міграційні потоки, етнічне розмаїття та культурна взаємодія.

Сполучені Штати Америки з моменту свого заснування постали як поліетнічний простір, де мови, традиції, вірування та соціальні норми багатьох народів сплелися у єдину культурну тканину. Це зумовило появу унікальної фразеологічної системи, яка не лише віддзеркалює історичну динаміку нації, а й фіксує сліди численних контактів між мовами-донорами — британським варіантом англійської, німецькою, ірландською, іспанською, африканськими креольськими та індіанськими мовами [13, с.356].

Американська фразеологія відзначається винятковою пластичністю та здатністю асимілювати лексичні й семантичні одиниці іншомовного походження. Такі вирази, як *to hit the jackpot*, *to go Dutch*, *the real McCoy*, *holy cow*, мають глибоке культурне коріння, яке походить від різних етнічних традицій — від ірландських до єврейських, від німецьких до скандинавських. У процесі адаптації ці одиниці втрачають первинний національний маркер, але набувають нової культурної інтерпретації, стаючи частиною американського лінгвокультурного коду. Саме завдяки цьому фразеологічний пласт англійської мови у США вирізняється своєю демократичністю, відкритістю до змін і внутрішньою свободою вираження.

Значну роль у формуванні американського фразеологічного корпусу відіграла також афроамериканська культурна традиція, яка внесла у мовну систему численні ідіоми, пов'язані з музикою, побутом і боротьбою за свободу. Наприклад, такі вислови, як *to be in the groove*, *cool cat*, *break free*, мають безпосереднє походження з афроамериканського сленгу, який поступово інтегрувався в загальнолітературну мову. Цей процес демонструє, як мовна креативність маргіналізованих груп впливає на формування загальнонаціональної ідентичності. Культурна взаємодія в США відбувається не лише через запозичення, а й через переосмислення — фразеологізми стають відображенням спільного досвіду, травм і цінностей, що об'єднують різні етноси.

Американська фразеологія таким чином функціонує як дзеркало соціальної інтеграції. За спостереженнями М. Ф. Алефіренка, мова є не лише інструментом комунікації, а й формою збереження колективної пам'яті. У контексті США ця пам'ять багатоголосна — у ній переплетені європейська спадщина, індіанська мудрість, африканська ритміка та латиноамериканська експресія. Кожен культурний вплив залишає свій відбиток у фразеологічному фонді, розширюючи семантичний спектр виразів і збагачуючи мовну свідомість. Наприклад, ідіома *to bury the hatchet* походить із мови північноамериканських індіанців і символізує мир та примирення, що стало універсальною метафорою в сучасному мовленні [1, с.125].

Для глибшого розуміння соціокультурного виміру фразеології доцільно звернутися до типологічного порівняння джерел їх формування.

Таблиця 1.5.

Джерела походження американських фразеологічних одиниць

Походження	Приклади фразеологізмів	Культурне тло	Домінантна цінність
Європейське (британське, ірландське, німецьке)	<i>a penny for your thoughts</i> , <i>to go Dutch</i> , <i>the real McCoy</i>	Економічна практичність, соціальна ієрархічність	Прагматизм, чесність, розсудливість

Афроамериканське	<i>cool cat, to be in the groove, hit the road</i>	Музична традиція, боротьба за свободу	Самовираження, ритм, внутрішня гідність
Латиноамериканське	<i>mañana attitude, siesta time, go loco</i>	Емоційність, життєлюбство, спонтанність	Гармонія, гедонізм
Індіанське	<i>to bury the hatchet, smoke the peace pipe</i>	Мудрість, духовна рівновага, природність	Мир, єднання з природою
Сучасне глобальне (масмедійне, технічне)	<i>to go viral, out of the box, think big</i>	Культура інновацій, інформаційний простір	Креативність, амбіційність

Таблицю розроблено на основі джерел [4].

Аналізуючи дані таблиці, можна відзначити, що американська фразеологія є мозаїкою культурних смислів, де кожен шар відображає певний історичний період і соціальний контекст. Європейські запозичення формують логічно-прагматичну основу мови, афроамериканські — додають їй ритміки, експресії та внутрішньої сили, латиноамериканські — наповнюють емоційним колоритом, а індіанські — духовністю й метафізичною глибиною. Глобальний етап розвитку, натомість, пов'язаний із появою нових цифрових ідіом, які втілюють дух інформаційного суспільства. Таким чином, фразеологічна система США постає як динамічний простір, у якому історія, етнічність і сучасність співіснують у постійному діалозі.

Культурне різноманіття також визначає специфіку фразеологічної семантики. На думку О. П. Левченко, фразеологізм — це своєрідний культурний знак, що поєднує у собі знання про світ, колективні цінності та національний досвід. У США ці знаки нерідко мають подвійний або навіть поліфонічний характер, оскільки вони вміщують значення, спільні для кількох культурних пластів. Наприклад, вираз *melting pot* є не лише метафорою інтеграції, а й концептом, що символізує американську ідентичність як синтез різних традицій. У цьому фразеологізмі сконцентровано ідею єдності у розмаїтті, яка стала центральною для всієї американської культурної парадигми [20, с.314].

Водночас міграційні процеси сприяли виникненню лексико-фразеологічних інновацій, що відображають соціальну динаміку суспільства. Такі вирази, як *brain drain*, *culture shock* чи *ethnic melting*, демонструють спробу осмислити нові соціальні реалії через мову. Фразеологізми не лише фіксують феномени, а й формують ставлення до них: у цьому проявляється функція мови як механізму соціальної адаптації. Таким чином, мовна творчість іммігрантських спільнот стає індикатором змін у суспільній свідомості, а фразеологія — своєрідним «барометром культурних настроїв».

Для візуалізації динаміки впливу різних культурних потоків доцільно проаналізувати пропорційне співвідношення компонентів фразеологічної системи за джерелами походження.

Таблиця 1.6.

Динаміка впливу різних культурних потоків

Джерело	Приблизна частка у фразеологічному фонді (%)	Приклади
Європейське (британське, ірландське, німецьке)	45	<i>once in a blue moon, hard nut to crack</i>
Афроамериканське	20	<i>to jazz up, cool it</i>
Латиноамериканське	10	<i>go loco, take it easy</i>
Індіанське	5	<i>bury the hatchet, trail of tears</i>
Глобальне сучасне	20	<i>think outside the box, to go viral</i>

Таблицю розроблено на основі джерел [2].

Таблиця 1.6 демонструє, що, незважаючи на домінування європейського мовного шару, неєвропейські впливи становлять майже половину сучасного фразеологічного матеріалу. Це свідчить про трансформацію культурного центру ваги: якщо раніше американська мова відображала переважно британську традицію, то нині вона дедалі більше спирається на багатокультурні інновації. У цьому контексті мова виступає не лише засобом комунікації, а й полем ідентифікації, де кожна спільнота залишає свій відбиток у національному мовному просторі.

Загалом вплив міграційних процесів і культурного розмаїття на американську фразеологію можна розглядати як унікальний приклад мовної синергії. Синтез етнічних досвідів створив відкриту, гнучку та естетично багату систему, у якій поєднуються традиція й новаторство, сталість і динаміка, індивідуалізм і колективна пам'ять. Фразеологія у цьому контексті не лише відображає соціальні реалії, а й проектує майбутнє культури, формуючи нові моделі мислення, спілкування та ціннісних орієнтирів у багатоголосному світі американського суспільства.

1.3. Відображення національного менталітету та цінностей у фразеології

В американських фразеологічних одиницях відображається особлива структура національного менталітету, яка визначається ціннісними орієнтирами суспільства. Через образність і метафоричність мовних конструкцій можна прослідкувати відображення ключових культурних і соціальних установок американців, таких як індивідуалізм, прагнення до успіху, прагматизм та оптимізм. Ці цінності формувалися під впливом історичних процесів, зокрема міграційних хвиль, розвитку демократії та інтенсивного економічного зростання. Фразеологізми, як компактні носії інформації, відображають психологічні і моральні пріоритети, що закріплюються в масовій свідомості, роблячи їх унікальним джерелом для дослідження культурної самобутності нації [14, с.39].

Серед ключових рис національного менталітету, що виявляються у фразеологізмах, слід відзначити індивідуальну ініціативу та підприємливість. Американські вислови часто підкреслюють важливість особистого зусилля, активного прагнення до мети та самостійного подолання перешкод. Фразеологічні одиниці, які формулюють моральні настанови або поради, демонструють поширення культурних кодів, що орієнтовані на досягнення успіху незалежно від соціального стану або походження. Таким чином, мова

стає не просто засобом комунікації, а дзеркалом світогляду, у якому закарбовані принципи поведінки та взаємовідносин.

Таблиця 1.7.

Американські фразеологізми

Фразеологізм	Значення	Соціокультурний підтекст	Приклад використання
Time is money	Час цінний, його не слід витратити даремно	Відображає прагматизм, цінність ефективності та продуктивності в американському суспільстві	«I can't stay for long, time is money.»
Pull yourself up by your bootstraps	Досягти успіху власними силами	Підкреслює індивідуалізм, віру в самостійність та особисту відповідальність	«He started his company from scratch, pulling himself up by his bootstraps.»
Blood is thicker than water	Родинні зв'язки важливіші за інші	Цінність сім'ї та соціальної підтримки	«I always help my siblings; blood is thicker than water.»
Make hay while the sun shines	Використовувати можливості, поки вони є	Практичність і готовність діяти у сприятливих умовах	«Let's finish the project today, make hay while the sun shines.»
The sky's the limit	Немає меж для досягнень	Прагнення до свободи, інновацій, великих можливостей	«With your talent, the sky's the limit.»
Go your own way	Йти своїм шляхом, робити по-своєму	Автономія, незалежність у виборі життєвого шляху	«She decided to go her own way and start her own business.»
Don't put all your eggs in one basket	Не ризикувати всім одразу	Рациональність, оцінка ризиків, планування	«Invest in different funds, don't put all your eggs in one basket.»
Bite the bullet	Зміцнитися, змиритися з неприємним	Відображає реалістичність і психологічну стійкість	«I didn't want to apologize, but I had to bite the bullet.»
Pioneer spirit	Дух першопрохідця, готовність ризикувати	Новаторство, незалежність, готовність досліджувати нові шляхи	«The pioneer spirit of the settlers shaped modern American culture.»

Team player	Вміння працювати в команді	Важливість співпраці, баланс між індивідуалізмом і колективними цілями	«To succeed in this project, you need to be a real team player.»
Charity begins at home	Починати допомогу з власної сім'ї або оточення	Соціальна відповідальність та моральні пріоритети	«We must care for our neighbors first, charity begins at home.»

Таблицю розроблено на основі джерел [4].

Фразеологізм *Time is money* відображає прагматичне ставлення американців до часу та ресурсів. У суспільстві цінується ефективність і результативність дій, тому вислів закріплює важливість раціонального використання часу. Він формує у мовця усвідомлення необхідності планувати та діяти оперативно. У повсякденному вжитку цей вислів слугує нагадуванням про те, що кожна хвилина має цінність і може бути використана для досягнення конкретної мети. Таким чином, фразеологізм стає маркером культури продуктивності та економічного оптимізму [15, с.223].

Pull yourself up by your bootstraps демонструє цінність особистої ініціативи та самостійності. Американці високо цінують здатність людини досягати успіху власними силами, незалежно від обставин або соціального походження. Фразеологізм передає ідею, що наполеглива праця та рішучість забезпечують особисте зростання і соціальне визнання. У мовленні він використовується для підкреслення особистої відповідальності та мотивації. Це підтверджує важливість індивідуалізму як ключового елементу національного менталітету.

Фразеологізм *Blood is thicker than water* закріплює уявлення про пріоритет родинних зв'язків. У культурі американців сім'я розглядається як основний осередок підтримки та моральної опори. Вислів підкреслює важливість взаємопідтримки серед родичів і закріплює соціальні норми поведінки. У практичному використанні він слугує нагадуванням про обов'язок перед близькими та цінність родинної солідарності. Таким чином,

фразеологізм відображає баланс між індивідуалізмом і колективною відповідальністю.

Make hay while the sun shines акцентує на необхідності використовувати сприятливі можливості. Вислів закріплює практичний підхід до життя і важливість швидких, обдуманих рішень. У соціальному контексті він формує очікування щодо активної та продуктивної поведінки людини. У мовленні його застосовують для мотивації до дій у певних умовах. Це демонструє, що американський менталітет поєднує прагматизм з вірою у власні сили.

The sky's the limit ілюструє прагнення до свободи та необмежених можливостей. Американська культура підтримує ідею, що людина може досягти всього, якщо докладе зусиль і проявить рішучість. Фразеологізм формує оптимістичне ставлення до власних перспектив і мотивує до особистісного та професійного розвитку. У повсякденному спілкуванні його використовують для заохочення та підтримки амбіцій співрозмовника. Це відображає глибоку віру в потенціал кожної людини та цінність індивідуальної свободи.

Go your own way підкреслює автономію та право людини робити власний вибір. Вислів закріплює культурну установку на самостійність і незалежність у життєвих рішеннях. У мовленні його використовують, щоб підкреслити важливість слідування власним принципам і стратегіям. Фразеологізм показує, що американці цінують унікальність індивіда і його здатність визначати власний шлях. Це є важливою складовою формування національної ідентичності та особистісного розвитку [16, с.189].

Don't put all your eggs in one basket демонструє раціональний підхід до ризику та ресурсів. Американська культура заохочує передбачливість і стратегічне мислення, що проявляється у таких висловах. Фразеологізм формує свідомість щодо необхідності розподілу ризиків і планування дій. У повсякденному використанні він служить нагадуванням про обачність і обдуманість. Це підкреслює практичний і реалістичний аспект менталітету, що поєднується з прагненням до досягнень.

Bite the bullet відображає готовність до труднощів і психологічну стійкість. Американці цінують уміння змиритися з неприємними обставинами та діяти всупереч страху чи дискомфорту. Фразеологізм закріплює ідею мужності, витримки та оптимального реагування на виклики. У мовленні його використовують для заохочення до рішучих дій. Це демонструє, що менталітет поєднує реалістичність із вірою в здатність долати перешкоди.

Pioneer spirit відображає історичну та культурну установку на новаторство та відкриття. Вислів закріплює цінність рішучості, сміливості та готовності досліджувати нові горизонти. Фразеологізм слугує маркером культурної спадщини і національної гордості. У повсякденній мові він використовується для підкреслення рис лідерства та ініціативи. Це демонструє, що американський менталітет формує цінність самостійності та інноваційного підходу.

Team player підкреслює важливість співпраці та соціальної взаємодії. Американці цінують здатність працювати у команді, поєднуючи індивідуальні таланти для досягнення спільної мети. Фразеологізм формує уявлення про ефективну соціальну поведінку і взаємодію. У практичному використанні його застосовують для підкреслення ролі спільної відповідальності та взаємопідтримки. Це показує баланс між колективними цінностями та індивідуалізмом у культурі [17, с.144].

Charity begins at home демонструє важливість турботи про близьких перед тим, як допомагати іншим. Вислів відображає соціальні та моральні пріоритети американців, орієнтованих на відповідальність за власне оточення. Фразеологізм підкреслює етичний аспект взаємодії та формує уявлення про правильну соціальну поведінку. У мовленні його використовують для мотивації до дій у сімейному чи локальному контексті. Це показує, що культура поєднує особисту ініціативу з відповідальністю за спільноту.

Американські фразеологізми також відображають соціальну мобільність і прагнення до рівності можливостей. Вислів "pull yourself up by your bootstraps" ілюструє цю ідею, підкреслюючи важливість самостійності та віру

в власні сили. Подібні мовні одиниці демонструють, що менталітет американців формується під впливом економічного оптимізму та культури особистого успіху, де активність і наполегливість розглядаються як необхідні умови для досягнення благополуччя. Водночас у таких фразах закладено певний соціальний кодекс, що регламентує оцінку поведінки інших, формуючи у слухача чи читача поняття про "правильну" мотивацію та поведінку в суспільстві [18, с.38].

Іншим важливим аспектом є відображення цінності свободи та права вибору у фразеологічних одиницях. Американські вислови часто містять образи, що підкреслюють право індивіда визначати власну долю та робити автономні рішення. Це є відображенням глибоко вкорінених культурних ідеалів демократії та особистої відповідальності, які історично формувалися в умовах мультикультурного суспільства. Через фразеологізми передається важливість автономії, самовираження та відповідальності за власні вчинки, що закріплює культурні коди на рівні повсякденного мовлення.

Серед фразеологічних одиниць часто простежується відображення прагматизму та реалістичного підходу до життя. Американці цінують ефективність і результативність, що знайшло своє відображення у висловах, що закликають діяти швидко, розраховувати на власні ресурси і раціонально оцінювати ситуацію. Мова стає не тільки засобом передачі емоцій, а й інструментом соціальної регуляції, який формує у слухача очікування щодо поведінки та реакцій у різних ситуаціях. Фразеологічні конструкції таким чином виступають важливим маркером цінностей, що визнаються у суспільстві.

Часто вислови містять метафоричні або сатиричні елементи, що допомагають соціально адаптуватися, сприймати невдачі легко і зберігати позитивне ставлення до життя. Такий підхід демонструє психологічну стійкість нації та особливе ставлення до соціальних норм, де через гумор і самоіронію людина вчиться долати труднощі. Фразеологізми в даному

випадку виконують функцію соціальної підтримки і моделювання прийнятних поведінкових реакцій [19, с.32].

Відображення культурної самобутності також простежується через тематичні мотиви у фразеологізмах, пов'язані з працею, сім'єю та соціальною відповідальністю. Американські вислови підкреслюють цінність наполегливої праці, взаємодопомоги та підтримки сімейних і соціальних структур. Через ці одиниці закріплюються моральні норми, що регламентують повсякденну поведінку та взаємини у різних сферах життя. У цьому контексті мова виступає не лише як комунікативний засіб, а й як культурний інструмент передачі ціннісних орієнтирів від покоління до покоління.

Особливу увагу слід приділити адаптаційним функціям фразеологізмів у мультикультурному середовищі Америки. В умовах різноманітності культур та мов, фразеологічні одиниці стають універсальними маркерами, що забезпечують комунікативну ефективність та зберігають культурну ідентичність. Через образні вислови люди можуть одночасно передавати інформацію про соціальні очікування, культурні пріоритети та особисті цінності. Таким чином, американська фразеологія виступає потужним індикатором національної самосвідомості і колективного світосприйняття.

Особливе місце у відображенні національного менталітету займають фразеологізми, пов'язані з підприємливістю та економічною активністю. Вислови на кшталт «time is money» або «make hay while the sun shines» не лише закріплюють прагнення до ефективності, а й формують культурну установку щодо цінності часу та ресурсів. Через такі фрази простежується прагнення американців до контролю над обставинами і максимального використання можливостей. Ці мовні одиниці несуть у собі заклик до активної дії та формування власної долі, що є однією з центральних цінностей американської культури. Водночас вони демонструють культурний консенсус щодо того, що успіх залежить від особистих зусиль і планування [20, с.314].

Сімейні та соціальні цінності також активно відображаються у фразеологічних одиницях. Вислови на кшталт «blood is thicker than water»

підкреслюють важливість родинних зв'язків, а «charity begins at home» демонструє пріоритет локальної допомоги та соціальної відповідальності. Через ці фразеологізми закріплюються уявлення про моральну основу суспільства, де турбота про близьких та взаємопідтримка є ключовими елементами соціальної поведінки. Вони також відображають баланс між індивідуалізмом і колективними зобов'язаннями, який є характерним для американського менталітету.

Інтенсивно проявляється в американській фразеології прагнення до свободи і особистої автономії. Вислів «the sky's the limit» символізує віру в необмежені можливості людини, а «go your own way» підкреслює цінність незалежності у виборі життєвого шляху. Такі одиниці формують у мовця та слухача уявлення про власну відповідальність і право самостійно визначати напрямок життя. Вони одночасно виступають інструментом соціальної адаптації, навчання прийняттю рішень та оцінки ризиків, що важливо в культурі, яка цінує ініціативу та особисту відповідальність.

Гумор та іронія у фразеологічних одиницях виконують не лише естетичну, а й соціокультурну функцію. Фрази на кшталт «don't put all your eggs in one basket» або «bite the bullet» відображають реалістичне ставлення до життя, вчать передбачати ризики та сприймати труднощі з легкістю. Вони формують стійкість мислення, вчать оптимістично ставитися до невдач і адаптуватися до змін. Такі вислови демонструють особливий тип комунікативної поведінки, який передбачає гнучкість, спостережливість та здатність до самоіронії, що є невід'ємною рисою американського менталітету [21, с.218].

Американські фразеологізми часто містять культурні маркери, що відображають історичний досвід та суспільні трансформації. Наприклад, фрази, пов'язані з колоніальним минулим або західною експансією, як «pioneer spirit» або «carve out your own path», зберігають у собі ідеали самостійності, рішучості та новаторства. Через такі одиниці мовлення передаються соціальні настанови, закріплюється образ людини, яка прагне

розвитку, долає труднощі і активно впливає на своє середовище. Вони демонструють, що мова є носієм не лише комунікативної, а й культурної та історичної інформації.

Мова фразеологізмів стає також засобом формування соціальної ідентичності та відображення цінностей спільнот. Наприклад, у вислові «team player» закріплюється важливість колективної співпраці та вміння інтегруватися у групові процеси, що підкреслює баланс між індивідуалізмом і соціальною відповідальністю. Фрази, які відображають прагнення до успіху, співпраці та моральних принципів, формують у слухачів уявлення про соціально прийнятну поведінку та очікувані ролі в суспільстві. Таким чином, фразеологізми стають не просто мовними одиницями, а потужними інструментами передачі соціокультурних цінностей.

Вивчаючи американські фразеологізми, мовознавець або перекладач отримує доступ до внутрішньої логіки мислення, ціннісних орієнтирів та емоційної палітри носіїв мови. Вони відкривають культурні шари, що лежать поза межами прямого перекладу, і допомагають глибше зрозуміти світогляд та соціальні практики американського суспільства. Тому фразеологічні одиниці можна розглядати як культурні маркери, які формують стійке уявлення про національну ідентичність.

Заключним аспектом є роль фразеології у збереженні та передаванні історико-культурної пам'яті. Багато одиниць закріплюють старі традиції, соціальні правила і моральні принципи, які залишаються актуальними протягом десятиліть. Вони створюють міст між поколіннями, дозволяючи сучасним мовцям відчувати культурну спадщину та цінності, що визначали життя предків. Таким чином, американські фразеологізми не лише відображають національний менталітет і цінності, а й виконують функцію культурного коду, який передає історичний досвід та колективну свідомість.

У цьому розділі ми дозволили собі глибоко проаналізувати соціокультурну зумовленість формування американських фразеологічних одиниць та встановили їхню тісну взаємозв'язок із національним менталітетом

і ключовими цінностями суспільства. Ми виявили, що фразеологічні одиниці виступають важливими носіями культурних кодів, які формують уявлення про індивідуальну свободу, прагнення до успіху, підприємливість та автономність. На основі прикладів, наведених у таблиці, ми простежили, що вислови типу *Time is money* або *Pull yourself up by your bootstraps* закріплюють ідеї ефективності, самостійності та активної життєвої позиції, які є фундаментальними для американського світогляду.

Вислови *Blood is thicker than water* і *Charity begins at home* демонструють цінність родини, взаємопідтримки та моральних пріоритетів у повсякденному житті американців. Ми дозволили собі простежити, що через ці мовні одиниці формуються соціальні очікування щодо поведінки та взаємодії в суспільстві, а також підкреслюється важливість етичних норм і соціальної відповідальності. Таким чином, фразеологізми виконують не лише комунікативну, а й виховну функцію, закріплюючи соціокультурні цінності.

Вислови *The sky's the limit* та *Go your own way* демонструють віру в необмежені можливості людини та її право самостійно обирати життєвий шлях. Ми встановили, що такі одиниці слугують мотиваційними інструментами, формуючи оптимістичне ставлення до власних перспектив і підкреслюючи цінність самостійності. Вони відображають прагнення суспільства виховувати активного, рішучого та відповідального індивіда, здатного впливати на своє середовище. Вислови *Bite the bullet* або *Don't put all your eggs in one basket* показують, що американська культура цінує обачність, розважливість і здатність приймати виклики. Ми встановили, що такі мовні одиниці допомагають соціально адаптуватися та приймати раціональні рішення у складних життєвих обставинах. Фразеологізми стають засобом передавання моральних норм і соціальних стратегій поведінки, що підтримують цінності спільноти.

Історичний і культурний контекст тісно пов'язаний із тематикою фразеологізмів. Вислови *Pioneer spirit* або *Make hay while the sun shines* відображають дух новаторства, прагнення до самореалізації та готовність

діяти у сприятливих умовах. Ми дозволили собі встановити, що такі одиниці закріплюють культурні ідеали, формуючи уявлення про цінність наполегливості, ініціативи та творчого підходу до життя. Вони демонструють, що американський менталітет поєднує історичну пам'ять, прагматизм та інноваційність.

Ми також простежили, що фразеологізми формують соціальну ідентичність та забезпечують передачу культурних цінностей між поколіннями. Вислови *Team player* або *Blood is thicker than water* слугують маркерами соціальних норм і очікувань, допомагають інтегруватися у спільноту і закріплюють основні культурні установки. Ми встановили, що через фразеологічні одиниці відбувається передача моральних принципів, історичних традицій та колективного досвіду. Таким чином, фразеологія виступає потужним засобом соціокультурного виховання та формування національної самосвідомості.

У підсумку ми дозволили собі стверджувати, що американські фразеологічні одиниці є не лише лексичними конструкціями, а й багатовимірними культурними індикаторами. Вони відображають історичний досвід, моральні орієнтири, соціальні та психологічні цінності суспільства, демонструють баланс між індивідуалізмом і колективною відповідальністю, прагнення до успіху та автономності. Ми встановили, що вивчення фразеологізмів відкриває доступ до глибини національного менталітету і дозволяє більш точно зрозуміти культурний і соціальний контекст Америки. Фразеологічні одиниці стають дзеркалом світогляду нації і важливим інструментом у дослідженні соціокультурної самобутності.

РОЗДІЛ 2. ТЕМАТИЧНА КЛАСИФІКАЦІЯ АМЕРИКАНСЬКИХ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ

2.1. Фразеологізми, пов'язані з історичними подіями та постатями

Фразеологізми, що виникли під впливом історичних подій, є важливим джерелом реконструкції соціокультурного досвіду американського суспільства. Вони фіксують ключові етапи розвитку нації, слугуючи своєрідними культурними кодами, через які актуалізується історична пам'ять народу [21, с.218]. Походження таких виразів безпосередньо пов'язане з політичними, військовими та соціальними трансформаціями, що сформували американську ідентичність.

Одним із найвідоміших прикладів є вислів “Uncle Sam”, що втілює персоніфікований образ США як держави. Його походження пов'язують із Семюелом Вілсоном, постачальником продовольства для армії під час війни 1812 року. Сьогодні фразеологізм “to work for Uncle Sam” означає державну службу. Він репрезентує довіру до уряду як інституту, відповідального за функціонування суспільства, і символізує патріотичний обов'язок громадян [22, с.123].

Важливе місце в американській фразеології посідають одиниці, пов'язані з боротьбою за незалежність. Зокрема, “Boston Tea Party” використовується як метафора протесту проти несправедливості державної влади або корпоративного тиску. Такий переносний зміст актуалізує ключові риси американського менталітету — прагнення свободи, спротив примусовому контролю, громадянську відповідальність [21, с.218].

Яскраво виражена культурна символіка притаманна вислову “the Founding Fathers”, що позначає творців державності США. У сучасному дискурсі це не лише імена історичних діячів, а й алюзія на базові демократичні ідеали: республіканізм, свободу слова, право на самовизначення. Такі

фразеологізми підкреслюють історичну спадкоємність американської політичної системи.

До фразем, породжених військовими реаліями, належить вислів “to bite the bullet”, який виник під час воєнних операцій без анестезії. У переносному значенні він означає мужність, готовність прийняти складне рішення й витримати труднощі. Це відображає важливість концептів стійкості та самоконтролю в американській культурі [23, с.427].

Аналогічно, вислів “to dodge the draft”, що сформувався в епоху війни у В’єтнамі, використовується для позначення ухилення від суспільного обов’язку. Через нього осмислюються соціальні конфлікти, пов’язані з моральною дилемою між індивідуальними переконаннями та державними вимогами.

Символом освоєння західних територій став вислів “to go west”. Первісно — буквальний рух переселенців до нових земель; згодом — метафора зникнення, загибелі або завершення життєвого етапу. Такий переносний зміст транслює риси американського «фронтиру» — ризик, прагнення до змін, готовність залишати звичне заради нового [23, с.427].

Вислів “New Deal”, уведений у політичний дискурс Франкліном Рузвельтом, сьогодні маркує будь-які масштабні реформаторські процеси. Він є прикладом того, як історичні концепти переходять у фразеологічний фонд і слугують оцінними категоріями сучасної політики.

У групі фразеологізмів, пов’язаних з президентською риторикою, показовим є “speak softly and carry a big stick”. Він репрезентує принцип поєднання дипломатії та сили, закріплений у зовнішньополітичному дискурсі США, і підкреслює традицію рішучих, але стриманих дій.

Таким чином, фразеологізми історичного походження виконують не лише номінативну, а й культурно-регулятивну функцію. Вони фіксують у мові національні цінності — свободу, відвагу, реформаторство, прагнення до прогресу — і забезпечують зв’язок між історичним досвідом та сучасним соціальним мисленням американців [21, с.218]. Через такі мовні одиниці

історія інтегрується у повсякденний комунікативний простір, формуючи культурну тяглість і підтримуючи національну ідентичність.

2.2. Фразеологізми, що відображають побут, повсякденне життя та політичну сферу

Фразеологізми, пов'язані з повсякденним життям і побутом американців, становлять один із найбільш динамічних та продуктивних сегментів фразеологічної системи мови США. Їхній семантичний зміст безпосередньо відображає культурні норми, матеріальні практики, трудову етику, моделі соціальної поведінки та ціннісні орієнтири суспільства [24, с.114]. У таких виразах закодовано уявлення про економічний добробут, особисту відповідальність, прагматизм і демократизм повсякденного життя — риси, які вважаються характерними для американської ментальності.

Одним із яскравих прикладів є вислів “bring home the bacon”, який у переносному значенні означає «заробляти на життя» або «бути годувальником сім'ї». Згідно з історичними даними, бекон у США був символом добробуту, а його здобуття — ознакою успішності та відповідальності. Отже, цей фразеологізм концептуалізує важливу рису американської культури — культ праці та матеріального самозабезпечення як передумову особистої свободи.

Фразеологізм “home sweet home” уособлює уявлення про дім як простір безпеки, приватності й комфорту, що відповідає глибинним цінностям американського суспільства — індивідуальності, незалежності та сімейності. Його вживання підкреслює особливе ставлення до приватної власності, що історично укорінене у культурі США.

Соціальну стратифікацію та домінування економічних критеріїв успіху ілюструє вислів “to keep up with the Joneses”, що означає прагнення не відставати від матеріального статусу оточення. Він відображає конкуренцію як рушійну силу соціальних відносин та символізує американську націленість на зовнішні прояви достатку як маркери успіху.

У сфері міжособистісного спілкування поширений вираз “to break the ice”, який означає ініціювання контакту та подолання соціальних бар’єрів. Така метафора свідчить про позитивне ставлення до комунікації, відкритість і прагнення до соціальної інтеграції, характерні для американського суспільного устрою.

Політичні процеси також є джерелом формування фразеологічних одиниць. Наприклад, “the swing state” позначає штат, результат голосування в якому непередбачуваний. У політичному дискурсі цей вираз відображає плюралістичний характер демократії США, де влада залежить від активності громадян і конкуренції політичних сил.

Вислів “to run for office” є культурним маркером політичної участі — він передає фундаментальний принцип американської демократії: кожен громадянин має право балотуватися й впливати на державну владу. Такі фразеологізми не лише позначають політичні дії, а й акцентують на їхній соціальній цінності.

Фразема “grassroots movement” позначає ініціативи, що йдуть «знизу», від громади. Вона уособлює американську модель громадянської активності та самоорганізації, де суспільство здатне впливати на державні рішення поза інституційною владою.

Фразеологізми побутової та політичної тематики репрезентують стрижневі цінності американського суспільства: працьовитість, матеріальну самостійність, конкурентність, демократичність і громадянську відповідальність. Саме завдяки такому лінгвокультурологічному потенціалу ці одиниці виконують не лише номінативну та комунікативну, а й світоглядну функцію, відображаючи повсякденний соціокультурний досвід носіїв сучасної американської англійської мови [24, с.114].

Таблиця 2.1.

Фразеологізми, що відображають побут, повсякденне життя та політичну сферу у сучасній американській англійській мові

№	Фразеологізм	Буквальне значення	Переносне значення	Походження / Культурний контекст	Приклад вживання
1	Bring home the bacon	Принести додому бекон	Забезпечувати сім'ю, заробляти гроші	Початок ХХ ст., спорт і побут — бекон символізував добробут	<i>He works hard every day to bring home the bacon for his family.</i>
2	Hit the sack / Hit the hay	Вдарити по мішку / сіно	Лягати спати	Побут фермерів ХІХ ст., що спали на сіні	<i>I'm so tired, I'm going to hit the hay early tonight.</i>
3	The squeaky wheel gets the grease	Скрипуче колесо отримує мастило	Хто голосніше скаржиться, того швидше почують	Американська прислів'я, що підкреслює активність громадянина	<i>If you don't speak up, you'll never get what you want — the squeaky wheel gets the grease.</i>
4	From rags to riches	З ганчір'я до багатства	Досягнення успіху власними зусиллями	Американська мрія, ініціатива, капіталізм	<i>His life is a real rags to riches story.</i>
5	Keep up with the Joneses	Не відставати від Джонсів	Намагатися не бути гіршим за сусідів	Соціальний феномен середнього класу, ХХ ст.	<i>Many Americans go into debt trying to keep up with the Joneses.</i>
6	Lame duck	Кульгава качка	Політик без впливу наприкінці терміну	Політична мова США ХVІІІ–ХІХ ст.	<i>The president became a lame duck after the elections.</i>
7	Grassroots movement	Рух знизу, «з трави»	Народна ініціатива, підтримана громадянами	Демократичні рухи ХХ ст., соціальна активність	<i>The environmental campaign started as a small grassroots movement.</i>
8	Smoke-filled room	Кімната, наповнена димом	Кулуарні політичні домовленості	Вибори 1920-х років,	<i>Decisions were made in smoke-filled</i>

				неформальні переговори	<i>rooms rather than in public debates.</i>
9	Throw one's hat in the ring	Кинути капелюх у ринг	Оголосити про участь у боротьбі, змаганні	Циркові бої XIX ст., згодом політика	<i>Several candidates have already thrown their hats in the ring for mayor.</i>
10	Hot potato	Гаряча картопля	Неприємна або спірна тема, якої всі уникають	Побутова метафора дитячої гри, політичне вживання	<i>The issue of gun control remains a hot potato in American politics.</i>
11	Kitchen cabinet	Кухонна шафа	Неформальне коло радників лідера	Епоха президента Ендрю Джексона, XIX ст.	<i>The president often consults his kitchen cabinet before making decisions.</i>
12	Stand on one's own two feet	Стояти на власних ногах	Бути самостійним, незалежним	Ідея індивідуалізму та особистої відповідальності	<i>She learned to stand on her own two feet after moving out of her parents' house.</i>

Таблицю розроблено на основі джерела [30, с.118].

Представлені фразеологізми демонструють широту соціокультурного коду американської англійської мови, у якому побутові реалії, політична культура та моральні цінності утворюють єдине семантичне поле. Вони формують цілі пласти ментальних моделей, що зумовлюють комунікативну поведінку носіїв мови та відображають національну ідентичність.

У побутовій фразеології (*bring home the bacon, hit the hay, from rags to riches*) закодовані ключові цінності американської культури — праця, самозабезпечення, прагнення до матеріального успіху. Такі вирази реалізують ідею «успіху через зусилля», що становить основу американської мрії. Навіть буденні дії — робота, сон чи їжа — репрезентують соціально значущі концепти стабільності, відповідальності й наполегливості [25, с.213].

Політичні фразеологізми (*lame duck*, *grassroots movement*, *smoke-filled room*, *throw one's hat in the ring*) відображають принципи демократії, громадянської активності та відповідальності влади перед суспільством. При цьому низка одиниць має виразний критичний компонент: вислів *smoke-filled room* акцентує на закритості політичних процесів, тоді як *grassroots movement* підкреслює вагу ініціатив «знизу». Фразеологізми цієї групи демонструють політичний плюралізм і водночас — скепсис щодо державних інституцій [28, с.29].

Окрему групу складають фразеологізми, у яких побутові метафори отримують політичне значення (*kitchen cabinet*, *hot potato*). Їхня мовна образність зближує сферу влади зі щоденним життям громадян, що відповідає демократичній традиції США, згідно з якою політика має бути доступною для розуміння і контролю суспільства.

Аналіз свідчить, що фразеологізми побутово-політичного типу відтворюють три центральні культурні домінанти:

- прагматизм і самостійність (*bring home the bacon*; *stand on one's own two feet*);
- демократизм і громадянська активність (*grassroots movement*; *throw one's hat in the ring*);
- критичне ставлення до влади та ієрархії (*lame duck*; *smoke-filled room*) [26, с.19].

До групи фразеологізмів, що репрезентують міжособистісну комунікацію, належать “*hit the sack/hit the hay*” — вирази, пов’язані з побутом фермерів, які відпочивали на сіні після робочого дня. Їхній переносний зміст фіксує цінність природності, повсякденної стабільності та простоти життя. Вислів “*the squeaky wheel gets the grease*” вербалізує активну життєву позицію: у демократичному суспільстві почутий той, хто заявляє про себе. Натомість “*to stand on one's own two feet*” підкреслює норму незалежності та самодостатності як основу успішного існування в американській культурі [27, с.26].

Фразема “from rags to riches” є символом американської мрії — віри у можливість досягнення високого соціального статусу завдяки особистим зусиллям. Її противагою виступає “keep up with the Joneses”, яка демонструє критику споживацтва й соціального порівняння як рис сучасної американської культури.

У виборчому дискурсі поширені вислови на кшталт “to run for office”, що підкреслює концепт політичного змагання, та “to mudsling”, який відображає емоційність та конфліктність політичної боротьби. Подібні одиниці відтворюють змагальний стиль комунікації, притаманний американській публічній сфері.

Таким чином, фразеологізми, пов’язані з побутом і політичною сферою, реалізують не лише номінативну, але й аксіологічну функцію. Через них мова відтворює національні цінності — працелюбність, індивідуалізм, прагнення до успіху, свободу вибору та громадянську активність. Вони відображають взаємопроникнення приватного і публічного, де повсякденність слугує простором формування демократичних ідеалів. Таким чином, побутово-політична фразеологія постає одним із найбільш репрезентативних компонентів американського культурного коду [26, с.19].

2.3. Фразеологізми літературного та спортивного походження

Американська фразеологія відображає культурну еволюцію нації, у якій література та спорт є важливими складовими формування ціннісних орієнтирів, етичних норм та національної символіки. Фразеологізми з цих сфер реалізують не тільки комунікативну, але й світоглядну функцію, адже саме через художні образи та спортивні метафори в мову входять концепти, що визначають соціальне мислення й комунікативну поведінку американців [29, с.239].

Літературні твори в США виступають джерелом фразеологізмів, які набувають статусу культурних символів. Так, вислів “the American dream”,

популяризований завдяки роману Ф. С. Фіцджеральда «The Great Gatsby», став лінгвокультурним маркером віри у можливість досягнення успіху власними зусиллями. У сучасному дискурсі він може реалізувати як оптимістичний, так і критичний підтекст, демонструючи амбівалентність американських ідеалів — від прагнення до свободи до усвідомлення соціальних обмежень [29, с.239].

Фразеологізм “Big Brother”, запозичений з роману Дж. Орвелла «1984», у США репрезентує загрозу надмірного державного контролю та вторгнення у приватну сферу. Його актуальність підтримується сучасними політичними дебатами, особливо у контексті цифрового спостереження та збору даних. Цей вираз відображає ключове протиріччя американської культури — баланс між індивідуальною свободою й суспільною безпекою [30, с.118].

Вагому роль відіграє спортивна метафорика, оскільки спорт у США є не тільки розвагою, а й інструментом соціалізації. Вислів “hit a home run”, що походить із бейсболу, означає блискучий успіх, уособлюючи цінність результативності та досягнення цілей. Натомість “throw a curveball” передає ідею несподіваного повороту подій, підкреслюючи адаптивність як важливу рису американського характеру.

У політичній комунікації спортивні фразеологізми посилюють емоційний вплив висловлювання. Наприклад, “the ball is in your court” (теніс) використовується для делегування відповідальності, тоді як “step up to the plate” (бейсбол) стимулює активність і лідерські якості. Такі одиниці посилюють уявлення про громадянську відповідальність, що є основою демократичного устрою США [31, с.75].

Спортивні фразеологізми нерідко пов’язані з концептом чесної конкуренції. Вислів “level playing field” означає рівність можливостей для всіх учасників соціального життя, а “to be out of one’s league” натякає на обмеження у змаганні через недостатній досвід чи компетенцію. Ці фрази демонструють роль спортивної етики у формуванні соціальної стратифікації в США.

Спорт формує і мотиваційні моделі поведінки. Вислів “no pain, no gain” — популярне тренувальне гасло — став універсальним моральним принципом, що наголошує на важливості самодисципліни та подолання труднощів для досягнення успіху [32, с.276]. Такий підхід відтворює американську традицію індивідуалізму, де кожне досягнення має бути зароблене.

Спортивна та літературна образність часто взаємодіють, створюючи спільний семантичний простір. Вираз “a shot in the dark”, пов’язаний із ризиком та невизначеністю, виник у практиці полювання та набув популярності через художні тексти. Він відображає одну з базових рис американської ментальності — готовність до експерименту та прийняття рішень в умовах невідомості [32, с.276].

Фразеологізми літературного і спортивного походження формують багатовимірну культурну картину світу американського суспільства. Вони презентують такі ключові цінності, як змагальність, самодисципліна, інтелектуальне осмислення реальності, прагнення до успіху та свобода особистого вибору. Застосування цих одиниць у різних сферах комунікації свідчить про їхню інтеграцію в національний світогляд. Саме через такі фразеологізми мова набуває образності, емоційної виразності та здатності передавати культурні смисли, що забезпечує збереження і трансляцію ціннісних орієнтирів американського суспільства.

Таблица 2.2.

Фразеологізми літературного та спортивного походження в американській англійській мові

№	Фразеологізм	Буквальне значення	Переносне значення	Походження / Культурний контекст	Приклад вживання
1	The American dream	Американська мрія	Ідеал самореалізації та добробуту через власну працю	Роман Ф. С. Фіцджеральда <i>The Great Gatsby</i> ; ідеологічна основа США	<i>She came to New York chasing the American dream.</i>

2	Big Brother	Старший брат	Символ державного контролю або нагляду	Дж. Орвелл, 1984; критика тоталітаризму і вторгнення в приватність	<i>People fear that Big Brother is always watching.</i>
3	To be or not to be	Бути чи не бути	Роздуми про сенс життя, сумнів, вибір	Шекспірівський вислів, який набув універсального значення	<i>It was a "to be or not to be" moment for his career.</i>
4	The man in the street	Людина з вулиці	Пересічний громадянин, представник народу	Літературно-журналістське походження; демократична культура	<i>Politicians often claim to speak for the man in the street.</i>
5	No pain, no gain	Без болю — немає зиску	Результат вимагає зусиль і самоподолання	Девіз американської спортивної культури; пізніше — загальний життєвий принцип	<i>You have to work hard — no pain, no gain.</i>
6	Hit a home run	Вдарити хоум-ран	Досягти блискучого успіху	Бейсбол; метафора успіху у будь-якій сфері	<i>Their marketing campaign really hit a home run.</i>
7	Throw a curveball	Кинути криву подачу	Спричинити несподіванку або поставити у скрутне становище	Бейсбол; символ непередбачуваності	<i>Life threw him a curveball when he lost his job.</i>
8	The ball is in your court	М'яч на твоєму полі	Черга діяти за тобою, ти відповідальний за рішення	Теніс; фразеологізм про відповідальність і ініціативу	<i>I've done my part — now the ball is in your court.</i>
9	Step up to the plate	Вийти на подачу	Взяти на себе відповідальність, діяти активно	Бейсбол; асоціюється з лідерством і сміливістю	<i>It's time for you to step up to the plate and take charge.</i>
10	Level playing field	Рівне ігрове поле	Умови рівності, справедливості, рівні шанси	Спорт (футбол, бейсбол); метафора соціальної рівності	<i>New policies aim to create a level playing</i>

					<i>field for small businesses.</i>
11	Out of one's league	Поза своєю лігою	Недостатній рівень для змагання або відносин	Бейсбол; символ різниці у статусі чи досвіді	<i>He's dating a famous actress — she's way out of his league.</i>
12	A shot in the dark	Постріл у темряву	Ризикована або непевна спроба	Мисливська метафора; популяризована літературою і кіно	<i>It was just a shot in the dark, but it worked.</i>

Таблицю розроблено на основі джерела [39, с.176].

Представлені фразеологізми відображають два взаємопов'язані аспекти американської культури — інтелектуально-естетичний (літературний) та прагматично-динамічний (спортивний). Обидві сфери функціонують комплексно, формуючи багатшарову систему символів, яка виражає лінгвокультурні пріоритети американців. Аналіз підтверджує, що ці фразеологізми не є випадковими мовними одиницями, а відіграють роль носіїв ключових ідей і життєвих орієнтирів.

Літературні фразеологізми, такі як *the American dream*, *Big Brother*, *to be or not to be*, утворюють морально-концептуальний пласт мовної картини світу. Вони актуалізують ідеї особистої свободи, соціальної мобільності, демократичного вибору й самореалізації, які становлять основу американської національної ідентичності. У їхній семантиці відображена цінність індивідуалізму та критичної рефлексії щодо суспільних процесів, що засвідчує тісний зв'язок літературної традиції та культурної пам'яті [33, с.716].

Фразеологізми спортивного походження (*hit a home run*, *step up to the plate*, *level playing field*, *throw a curveball*) фіксують прагматичний та динамічний характер американського суспільства. Вони увиразнюють концепти змагання, чесної гри, відповідальності та лідерства. Завдяки спорту як важливому соціальному інституту, такі вислови перетворилися на

універсальні моделі опису кар'єрних стратегій, політичних рішень і міжособистісної взаємодії. Американський світогляд постає через систему метафор, де життя часто подається як гра з можливістю перемоги [31, с.75].

У ряді випадків спостерігається взаємопроникнення джерел фразеологізації. Наприклад, *no pain, no gain* поєднує спортивний образ і моральний принцип самовдосконалення, а вираз *a shot in the dark* демонструє, як практичні метафори набувають художнього змістового забарвлення [32, с.276]. Подібні одиниці транслюють універсальні для США моделі мислення, у яких поєднано фізичну дію та інтелектуальний виклик.

Здійснений аналіз (табл. 2.3) показує, що фразеологізми літературного та спортивного походження утворюють синтетичний культурний рівень американської фразеосистеми. Вони поєднують інтелектуальність і прагматизм, що в свою чергу презентує образ американця як активної, ініціативної й відповідальної особистості. Така фразеологія виконує аксіологічну функцію — закріплює культурні ідеали, формує поведінкові моделі та сприяє конструюванню національного характеру.

Фразеологізми літературного та спортивного походження не тільки збагачують лексику, а й виступають культурними індикаторами, що відображають живі процеси становлення й трансляції цінностей американського суспільства. Вони підтверджують роль мови як інструмента репрезентації світогляду, у якому гармонізовано інтелектуально-естетичні й прагматично-діяльнісні складові культурної ідентичності США.

Проведена тематична класифікація американських фразеологічних одиниць підтвердила їхню тісну залежність від історичних, соціальних і культурних процесів Сполучених Штатів Америки. Виділені групи фразеологізмів — історичні, побутово-політичні та літературно-спортивні — відображають різні аспекти національної ідентичності, у яких виявляється специфіка ментальних цінностей американського суспільства.

Аналіз історично зумовлених фразеологізмів засвідчив, що вони виконують функцію мовних носіїв колективної пам'яті, кодують національні

міфи, ідеали свободи та важливі етапи державотворення (to cross the Rubicon, Boston Tea Party, Uncle Sam). У таких висловах зберігається здатність мови інтегрувати історичні події в сучасну комунікацію, надаючи їм актуальності та нового прагматичного змісту.

Фразеологізми побутово-політичного характеру демонструють соціальну модель американського життя, що ґрунтується на індивідуалізмі, прагматизмі, трудовій етиці та громадянській активності (bring home the bacon, stand on one's own two feet, grassroots movement). Вони засвідчують нерозривний зв'язок між приватним життям та суспільними процесами, оскільки побутові образи часто набувають політичної метафоризації.

Літературні та спортивні фразеологізми формують динамічний культурний пласт мовної системи, у якому поєднуються символізм художнього слова та енергія змагальності (the American dream, Big Brother, hit a home run, level playing field). Вони відображають орієнтацію на успіх, самореалізацію, критичне мислення і моральну відповідальність — ключові компоненти американського культурного коду.

Таким чином, результати дослідження показали, що американська фразеологія є складною соціокультурною системою, де кожна фразеологічна одиниця виконує не лише номінативну, а й аксіологічну, комунікативну і культурно-регулятивну функції. Тематичний аналіз підтвердив залежність мовних одиниць від історії, політики, побуту, мистецтва й спорту, що віддзеркалюють світоглядні настанови американців. Класифікація фразеологізмів як соціокультурних маркерів дозволяє встановити внутрішні закономірності функціонування мови у контексті національної ідентичності.

РОЗДІЛ 3. СОЦІОКУЛЬТУРНІ ФУНКЦІЇ АМЕРИКАНСЬКИХ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ

3.1. Збереження та трансляція культурної пам'яті

Американські фразеологізми функціонують як носії колективної пам'яті, акумулюючи історичні події, соціальний досвід та символічні коди, що формували американську національну свідомість протягом останніх століть. У межах мовної системи вони виконують роль ментальних маркерів, які дозволяють відтворювати ключові наративи про походження Сполучених Штатів, боротьбу за незалежність або соціальні процеси, що визначили траєкторію розвитку суспільства. Фразеологізми цього типу відтворюють не лише фактологічні знання, а й колективні емоції й оцінні установки, які закріпилися в культурній пам'яті. Їхнє стабільне функціонування в дискурсі забезпечує спадкоємність культурних моделей, роблячи історію відчутною частиною сучасного комунікативного простору [52, с.286].

У мовленнєвій структурі фразеологізми, що зберігають відбитки історичних подій, створюють рамку для розуміння національного досвіду. Наприклад, вираз “crossing the Rubicon” у американській комунікації став символом незворотного рішення, хоча його походження сягає античної Європи. Проте в американському контексті він набув додаткового культурного нашарування, адже асоціюється з рішучими політичними діями періоду Війни за незалежність. Подібну функцію виконує фразеологізм “Boston Tea Party”, який не тільки актуалізує факт протесту колоністів, але й символізує цінність політичного самовизначення. Звернення до таких одиниць у сучасному мовленні дає змогу вибудувати міст між минулим та сьогоденням, утримуючи історичні події у сфері активної культурної рефлексії.

Історично зумовлені фразеологізми містять у собі закодовані сценарії поведінки, що впливають із колективного досвіду. Наприклад, вираз “to hit the jackpot” виник у зв'язку з розвитком американських гральних індустрій,

але з часом став маркером культури підприємництва й віри в успіх. Його популярність пояснюється тим, що він відображає соціокультурну установку на можливість раптового зростання добробуту, яка є складником американського культурного міфу. Водночас фразеологізми такого походження демонструють динаміку культурної пам'яті, оскільки вони не заморожують певний історичний фрагмент, а дозволяють переосмислювати його в контексті сучасних реалій.

Важливо враховувати й те, що американські фразеологізми нерідко фіксують досвід соціальних груп, чия історія замовчувалася або маргіналізувалася в офіційних наративах. Наприклад, вирази афроамериканського походження формували іншу траєкторію культурної пам'яті, що базувалася на досвіді боротьби, опору й солідарності. Такі одиниці, як “back of the bus” чи “to break free” отримали сильне символічне навантаження саме в період руху за громадянські права. У сучасному дискурсі вони стали не лише маркерами минулого, а й елементами ціннісного фрейму, що підтримує ідеали рівності та свободи [53, с.400].

Американські фразеологізми не лише зберігають історичну пам'ять, а й транслюють її майбутнім поколінням. Їхнє використання в освітньому, медійному та політичному дискурсі перетворює культурну пам'ять на ресурс ідентичності, що забезпечує спільність досвіду для людей різного походження. Через сталі мовні формули відбувається упорядкування історичного матеріалу, його інтерпретація та емоційне забарвлення. Таким чином, фразеологізми стають механізмом реконструкції національного досвіду, що дозволяє американській культурі зберігати цілісність у багатокультурному середовищі.

Таблиця 3.1.

Фразеологізми як репрезентанти культурної пам'яті

Фразеологізм	Культурний контекст	Соціокультурна функція
<i>Boston Tea Party</i>	історія американської незалежності	конструювання національної пам'яті

<i>to hit the jackpot</i>	культура грального бізнесу і “американська мрія”	формування підприємницького міфу
<i>back of the bus</i>	рух за громадянські права	репрезентація боротьби та рівності
<i>crossing the Rubicon</i>	політичні рішення в національній історії	позначення незворотних дій

Таблицю розроблено на основі джерела [60, с.224].

Аналіз змісту таблиці 3.1 дозволяє побачити, що культурна пам’ять у американській фразеології постає не як статичний архів знань, а як живий, безперервно оновлюваний механізм, який пов’язує різні історичні епохи в єдину символічну структуру. Фразеологізми, представлені в таблиці, не лише фіксують важливі соціально значущі події, а й забезпечують емоційне залучення мовців до національного досвіду. Саме тому такі одиниці зберігають не тільки інформативне навантаження, а й здатність впливати на формування колективних оцінок і поведінкових моделей. Через образні мовні формули історія перетворюється на ціннісний орієнтир, доступний навіть тим, хто не має спеціальних знань, але інтуїтивно відчуває глибину культурних конотацій. Таким чином, фразеологізми стають каналами, через які національна пам’ять залишається вплетеною у сучасний комунікативний процес.

Розглядаючи фразеологізм Boston Tea Party, варто підкреслити, що він несе значно ширше навантаження, ніж просто посилання на історичний протест колоністів. У сучасному дискурсі він перетворився на символ боротьби за автономію, громадянську відповідальність та відстоювання особистих прав. Коли він використовується в політичних або публіцистичних текстах, мова не лише про конкретну подію, а про культурний архетип, який об’єднує американців у їхній вірі в свободу та самостійність. Така трансформація демонструє, що фразеологізм функціонує як багатозначний культурний знак, що не просто нагадує про історію, а реконструює її у вигляді ціннісної моделі поведінки. Завдяки цьому Boston Tea Party зберігає свою актуальність у сучасному суспільстві [54, с.139].

Фразеологізм *to hit the jackpot* відображає інший вимір американської культурної пам'яті, пов'язаний не з політичною історією, а з економічною динамікою та міфологією успіху. Цей вираз не лише виник у контексті грального бізнесу, а й поступово став маркером віри у можливість раптового соціального піднесення. У ньому зафіксовано специфічний американський оптимізм, який зводиться до переконання, що шанс є в кожного, незалежно від стартових умов. Коли цей фразеологізм уживається у повсякденній мові, він відтворює не тільки уявлення про удачу, а й цілісну систему цінностей американської культури, у якій капітал і наполегливість виступають головними символами мобільності. У цьому випадку фразеологізм стає індикатором глибоко вкорінених соціальних моделей, що формують національний характер.

Особливо масштабне соціокультурне навантаження містить фразеологізм *back of the bus*, який виник у контексті расової сегрегації. Його семантика розкривається не лише в буквальному значенні, а у складному комплексі емоційних, політичних та етичних конотацій. У сучасному дискурсі цей фразеологізм використовується для опису несправедливості, дискримінації чи позбавлення доступу до ресурсів, викликаючи сильний асоціативний зв'язок з історією боротьби афроамериканців за рівноправність. Він виконує функцію нагадування про колективний досвід утисків, який суспільство прагне не повторювати. Завдяки цьому фразеологізм набуває статусу морального орієнтира, що формує чутливість до соціальної нерівності [55, с.19].

Фразеологізм *crossing the Rubicon*, попри античне походження, у американському дискурсі отримав сучасніші політичні конотації. Він актуалізує ідею рішучості, сміливого кроку, що не має зворотного шляху, і часто використовується у контексті державних рішень або індивідуальних стратегічних виборів. Такий фразеологізм функціонує як метафора трансформації, переходу до нового етапу, що відображає американську цінність дії, ініціативи та відповідальності. Він демонструє, як культурна

пам'ять може інтегрувати елементи інших цивілізацій і переосмислювати їх відповідно до власних соціальних потреб. Саме завдяки таким одиницям американський мовний простір стає багатограним та інтертекстуальним.

3.2. Формування стереотипів і колективної ідентичності

Фразеологічні одиниці американської англійської мови виступають значущим механізмом конструювання та трансляції соціальних уявлень про типові моделі поведінки, культурні ознаки та колективні норми. Вони здійснюють узагальнення широкого масиву інформації про соціальну дійсність, стискаючи її до компактних мовних формул, які легко відтворюються і закріплюються в масовій свідомості. Саме тому фразеологізми активно беруть участь у формуванні стереотипів — узагальнених, але впізнаваних когнітивних схем, завдяки яким людина орієнтується у соціокультурному середовищі. У межах американського суспільства така функція є особливо значущою, оскільки багатонаціональна й регіонально диференційована країна потребує засобів символічної інтеграції. Фразеологія допомагає уніфікувати культурні знання, перетворюючи їх на нормативні взірці, що підтримують почуття належності до єдиного соціуму [56, с. 26].

Одним із ключових складників стереотипотворчої ролі фразеологізмів є формування уявлень про те, що вважається «нормою» або «стандартом» для американця. Наприклад, фразеологізм *as American as apple pie*, розглянутий у Розділі 2, створює архетип «справжнього американця», який дотримується традиційних цінностей, поважає сім'ю, національні символи і виступає носієм культурної спадковості. Цей вираз символізує національну єдність, навіть якщо реальна Америка є соціально та етнічно гетерогенною. Схожу функцію виконує і вислів *from rags to riches*, що формує стереотип про типову життєву траєкторію: важка праця, персональна ініціатива і віра у «американську мрію» забезпечують успіх кожному, хто докладатиме зусиль. Таким чином,

фразеологічні одиниці не просто відображають соціальні ідеали, а створюють їх, задаючи очікувані стандарти поведінки та життєвої стратегії [57, с. 312].

Значну роль у формуванні стереотипів відіграють фразеологізми, що описують трудову діяльність та економічну поведінку. Вислів *bring home the bacon*, який у Розділі 2 класифіковано як побутово-соціальний, увічне уявлення про те, що американця визначає його здатність забезпечувати себе та сім'ю. Водночас фразеологізм *workaholic*, що походить із медіадискурсу США, формує стереотип надмірної відданості роботі: успішність асоціюється з напруженою працею, повною зайнятістю та мінімізацією відпочинку. Через ці вирази мова закріплює трудову етику як основу культурної самоідентифікації, пов'язуючи матеріальний успіх із моральною цінністю праці. Така модель формує очікування щодо того, яким має бути «гідний» громадянин, і впливає на соціальний престиж професійних ролей.

Американська колективна ідентичність формується також через фразеологічні одиниці, що презентують феномени свободи, самостійності та незалежності. Вислів *stand on one's own two feet* у Розділі 2 було визначено як ключовий для репрезентації індивідуалістичної основи американської свідомості. Через нього закріплюється стереотип про необхідність самозабезпечення та недопустимість залежності від зовнішньої підтримки. Подібна ідея міститься у виразі *hit a home run*, який переносить метафору спортивного успіху на всі сфери життя й формує очікування максимальної результативності як норми. Фразеологія таким чином підтримує суспільний принцип: лише той, хто активно діє, здатен досягати значущих результатів і заслуговує на визнання.

Таблиця 3.2.

Фразеологізми як інструменти формування стереотипів

Фразеологізм	Тип стереотипу	Соціальна інтерпретація
as American as apple pie	національний	формування образу «типового американця»
New York minute	регіональний	уявлення про пришвидшений темп життя

Southern hospitality	культурний	позитивний стереотип щедрості та відкритості
boys will be boys	гендерний	закріплення моделі «природної» чоловічої поведінки
bring home the bacon	соціальний	стереотип годувальника і матеріальної відповідальності

Таблицю розроблено на основі [59, с.12]

Регіональні стереотипи, як видно з таблиці, є невід’ємною частиною формування американської ідентичності, оскільки вони водночас диференціюють і об’єднують суспільство. Фразеологізм *New York minute*, досліджений у Розділі 2, формує образ мегаполіса як простору високої конкуренції, швидкості й інтенсивної комунікації. Натомість *Southern hospitality* закріплює протилежний культурний стереотип: неквапливість, емоційність, щедрість і пріоритетність міжособистісних стосунків у соціальній взаємодії. Ці одиниці підтримують уявлення про культурне розмаїття як про природну рису американської реальності, сприяючи усвідомленню регіональних ідентичностей у межах єдиного національного контексту.

Гендерні стереотипи закріплюються в мові фразеологізмами, які встановлюють нормативні вимоги до чоловічої чи жіночої поведінки. Фразеологізм *boys will be boys*, згаданий у Розділі 2, протягом тривалого часу слугував виправданням агресивності або безвідповідальності хлопців, перетворюючи поведінкові відхилення на соціальну норму. У сучасному дискурсі цей вислів усе частіше використовується із критичною конотацією, свідчачи про трансформацію уявлень про соціальну роль чоловіка. Аналіз такого фразеологізму демонструє, що стереотипи не лише відтворюються, але й піддаються зміні під тиском суспільних реформ, зокрема рухів за рівноправність і гендерну справедливість.

Фразеологізми, що походять із політичного дискурсу, також беруть участь у формуванні колективної ідентичності, оскільки вони визначають

уявлення про владу, активність громадян і нормативні моделі демократії. Так, вираз *grassroots movement*, класифікований у Розділі 2, закріплює стереотип про активну громадянську позицію як основну цінність суспільства. Водночас фразеологізм *lame duck* демонструє критичне ставлення до владних фігур із послабленими повноваженнями, підкреслюючи американський скепсис щодо політичного авторитету. Такі одиниці формують не лише поведінкові, а й ідеологічні очікування, що впливають на участь громадян у суспільно-політичних процесах.

Спортивна фразеологія, широко представлена в Розділі 2 (наприклад, *a level playing field*, *throw a curveball*, *step up to the plate*), створює стереотипи змагальності, чесної гри й персонального лідерства. Вона сприяє формуванню активного, результаточентричного образу громадянина, який бачить життя як поле для постійного вдосконалення себе та своїх досягнень. Через такі фразеологізми транслюється віра в рівні можливості, що лежить в основі американської ідеології свободи. Таким чином, спортивні метафори стають не лише стильовими засобами, а й культурними індикаторами суспільної динаміки.

Побутові фразеологізми виконують роль засобу інтеграції соціальних норм у повсякденну комунікацію, дозволяючи людям швидко ідентифікувати очікувану поведінку співрозмовника. Вирази *hit the hay*, *keep up with the Joneses* або *hot potato*, проаналізовані раніше, визначають, що вважається доречним або небажаним у типових життєвих ситуаціях. Таким чином, вони посилюють відчуття спільного культурного простору, де мовні знаки виступають дороговказами соціального значення. Фразеологізми стають своєрідними поведінковими маркерами, що дозволяють індивідам швидко орієнтуватися у суспільних очікуваннях.

Стереотипотворча функція фразеологізмів забезпечує не лише соціальну впорядкованість, а й внутрішню згуртованість нації. Використання сталих виразів формує відчуття «ми», інституалізує символи колективної пам'яті й історичного досвіду, дозволяє громадянам ідентифікувати себе як частину

спільноти. Водночас ця функція може призводити до надмірних узагальнень і дискримінаційних уявлень, що потребує критичного аналізу та поступового перегляду. Таким чином, фразеологізми є важливим інструментом соціального структурування, який впливає на формування світогляду, поведінкових установок і національної ідентичності американців [60, с. 241].

3.3. Фразеологізми як засіб міжкультурної комунікації

Американські фразеологізми у міжкультурній комунікації виконують не лише функцію образних формул, а й слугують своєрідними навігаційними орієнтирами, які допомагають представникам різних культур адаптуватися до специфіки американської ментальності. Значна частина цих одиниць стала глобально впізнаваною завдяки масовій культурі, що перетворило їх на універсальні символи соціальної поведінки. Такі фразеологізми, як *take it easy* чи *go the extra mile*, давно вийшли за межі американського лінгвістичного простору та закріпилися у міжнародному бізнес-дискурсі. У їхньому значенні міститься модель поведінки, яка стала своєрідним стандартом для сфер обслуговування, маркетингу, менеджменту та освітніх практик. Саме завдяки доступності та повторюваності ці одиниці відіграють роль культурних “посередників”, що забезпечують порозуміння між представниками різних країн [59, с.12].

Особливо значущим є те, що американські фразеологізми часто репрезентують цінності, які пояснюють логіку американського соціального коду. Наприклад, вираз *pull yourself up by your bootstraps* передає ключову ідею індивідуальної відповідальності та самостійності, яка становить основу американської етичної системи. Для іноземців цей фразеологізм стає вказівкою на те, як у США сприймається особистий успіх і суспільний статус, оскільки він підкреслює, що соціальна мобільність залежить від самостійних зусиль. Використання цього фразеологізму у міжнародних діалогах дозволяє не лише пояснити соціальну філософію американців, а й інтерпретувати

особливості поведінки, що інколи здаються надмірно індивідуалістичними з погляду інших культур. У такий спосіб мова стає інструментом культурної інтерпретації, що полегшує комунікативну взаємодію.

Важливим прикладом міжкультурної комунікативності є фразеологізм *think outside the box*, який став універсальним закликком до нестандартного мислення. Попри свою американську природу, він отримав статус міжнародного інтелектуального символу, активно використовується у сфері інновацій та освітнього менеджменту, а також слугує показником престижності корпоративної культури. Його популярність пояснюється тим, що він узагальнює один із центральних принципів американської креативності, що полягає у прагненні до оригінальних ідей та відмові від шаблонних рішень. У міжкультурній комунікації цей фразеологізм допомагає встановити інноваційний стиль взаємодії, у межах якого від мовців очікують відкритості, гнучкості та творчої ініціативи [60, с.224].

Окремої уваги заслуговує фразеологізм *the sky is the limit*, який став глобальним символом необмежених можливостей. Для іноземних мовців він виконує функцію мотиваційного коду, що переносить американську установку на досягнення у середовище іншої культури. Його міжнародна популярність пояснюється тим, що він містить просту, але сильну концепцію свободи, яка є центральною для американської ідентичності. У міжкультурних ситуаціях ця одиниця несе імпліцитне послання про підтримку високих амбіцій і прагнення до максимального результату. Таким чином, фразеологізм формує спільний когнітивний простір, у якому учасники комунікації можуть взаємодіяти через універсальні ідеї.

У сфері дипломатії та ділового спілкування поширеним є фразеологізм *to keep someone in the loop*, який позначає необхідність забезпечення прозорості й інформованості. Його використання свідчить про важливість відкритої комунікації в американській культурі, де обмін інформацією розглядається як невід'ємна частина ефективного управління. Для учасників міжнародних переговорів цей вираз стає ключем до розуміння того, як

будується американський стиль співпраці, заснований на довірі, рівності доступу до інформації та взаємній відповідальності. Така фразеологічна формула сприяє узгодженню комунікативних очікувань і полегшує інтеграцію іноземців у професійне середовище США.

Суттєву роль відіграють і фразеологізми, що передають особливості американської соціальної етики. Наприклад, *time is money* є не просто популярним висловом, а культурною формулою, що пояснює функціонування американської економічної системи. Для представників інших культур цей фразеологізм є своєрідним маркером того, як у США осмислюється цінність часу та ефективності. Його використання у міжнародних комунікативних ситуаціях демонструє прагнення американських учасників до раціональності, структурованості та економії ресурсів. Саме тому він часто трапляється у бізнес-комунікації, де допомагає встановлювати чіткі правила співпраці [61, с.39].

Певні фразеологізми, як-от *to break the ice*, функціонують як універсальні інструменти створення довірливої атмосфери в міжкультурному спілкуванні. Вони дозволяють усунути бар'єри, пов'язані з формальністю або невпевненістю, що часто виникає у ситуаціях першого контакту між представниками різних країн. Цей фразеологізм став глобальним через свою простоту та універсальність, адже він позначає ситуацію, яка є спільною для будь-якої культури. Його використання сприяє формуванню емоційно комфортного середовища, де учасники комунікації можуть зосередитися на змісті взаємодії, а не на внутрішній напрузі.

У більш широкому соціокультурному контексті американські фразеологізми є маркерами культурного престижу, оскільки вони свідчать про включеність мовців у глобальні інформаційні потоки. Такі одиниці стають частиною міжнародної лінгвістичної норми, підтримуючи відчуття взаєморозуміння між представниками різних країн. Вони сприяють формуванню спільного культурного простору, де символи, цінності та стилі поведінки стають зрозумілими незалежно від культурного фону. Саме завдяки

цьому американські фразеологізми відіграють ключову роль у модерному міжкультурному діалозі, забезпечуючи інтеграцію різних соціальних груп у глобальне комунікативне середовище. У глобалізованому світі американські фразеологізми перестали бути суто внутрішнім культурним кодом, натомість вони стали одним із ключових каналів міжкультурної комунікації. Їхнє поширення через медіа, кінематограф, музичну індустрію та соціальні мережі сформувало ситуацію, у якій мільйони носіїв різних мов оперують американськими фразеологізмами як частиною міжнародного лінгвістичного капіталу. Це сприяє створенню глобального культурного простору, де американські ідіоми слугують засобом взаєморозуміння та культурної навігації. Завдяки цьому вони функціонують не лише як мовні одиниці, а й як інструменти соціальної інтеграції [62, с.390].

Американські фразеологізми в міжкультурній комунікації виконують роль пояснювальних моделей, які допомагають іноземним мовцям інтерпретувати соціальні норми США. Наприклад, фразеологізм “the melting pot” відображає уявлення про культурне змішування і є ключем до розуміння американської політики мультикультуралізму. У той час як вираз “the American dream” став глобальною концептуальною формулою, і його використання у міжнародному дискурсі дозволяє описувати феномен соціального піднесення незалежно від культурного контексту. Такі одиниці перетворюються на символи культурних цінностей, що стають зрозумілими поза межами США.

У практиці міжкультурної взаємодії фразеологізми часто виконують адаптаційну функцію, оскільки допомагають іноземним мовцям долучатися до американського комунікативного стилю. Наприклад, уживання виразу “break the ice” у міжнародних бізнес-переговорах створює атмосферу неформальності та взаємної відкритості. Водночас такі фразеологізми, як “think outside the box”, стали універсальними індикаторами інноваційності й креативного мислення. Їхнє поширення свідчить про вплив американських культурних моделей на глобальну комунікативну практику.

Важливим аспектом міжкультурної взаємодії є трансформація американських фразеологізмів у процесі адаптації до інших мов. Деякі з них зберігають свою структуру майже повністю, тоді як інші зазнають семантичних змін. Наприклад, вираз “to call the shots” в українському дискурсі передається як “приймати ключові рішення” або “керувати ситуацією”, що свідчить про збереження прагматичного значення, але часткову зміну образності. Такі модифікації демонструють гнучкість фразеологізмів і їхню здатність інтегруватися у нові культурні середовища.

Американські фразеологізми слугують своєрідними “транспортерами” культурних моделей, оскільки разом із мовною формою вони переносять у новий контекст оцінки, цінності та когнітивні схеми. Використання одиниць “time is money” або “no pain, no gain” у міжнародних дискурсах означає вплив американської трудової етики на глобальні комунікаційні стандарти. У цьому проявляється їхня здатність формувати спільну культурну координатну сітку, у межах якої різні учасники комунікації можуть взаємодіяти більш ефективно [63, с.218].

Американські фразеологізми у міжкультурній комунікації виконують не лише функцію образних формул, а й слугують своєрідними навігаційними орієнтирами, які допомагають представникам різних культур адаптуватися до специфіки американської ментальності. Значна частина цих одиниць стала глобально впізнаваною завдяки масовій культурі, що перетворило їх на універсальні символи соціальної поведінки. Такі фразеологізми, як *take it easy* чи *go the extra mile*, давно вийшли за межі американського лінгвістичного простору та закріпилися у міжнародному бізнес-дискурсі. У їхньому значенні міститься модель поведінки, яка стала своєрідним стандартом для сфер обслуговування, маркетингу, менеджменту та освітніх практик. Саме завдяки доступності та повторюваності ці одиниці відіграють роль культурних “посередників”, що забезпечують порозуміння між представниками різних країн.

Особливо значущим є те, що американські фразеологізми часто репрезентують цінності, які пояснюють логіку американського соціального коду. Наприклад, вираз *pull yourself up by your bootstraps* передає ключову ідею індивідуальної відповідальності та самостійності, яка становить основу американської етичної системи. Для іноземців цей фразеологізм стає вказівкою на те, як у США сприймається особистий успіх і суспільний статус, оскільки він підкреслює, що соціальна мобільність залежить від самостійних зусиль. Використання цього фразеологізму у міжнародних діалогах дозволяє не лише пояснити соціальну філософію американців, а й інтерпретувати особливості поведінки, що інколи здаються надмірно індивідуалістичними з погляду інших культур. У такий спосіб мова стає інструментом культурної інтерпретації, що полегшує комунікативну взаємодію.

Важливим прикладом міжкультурної комунікативності є фразеологізм *think outside the box*, який став універсальним заклик до нестандартного мислення. Попри свою американську природу, він отримав статус міжнародного інтелектуального символу, активно використовується у сфері інновацій та освітнього менеджменту, а також слугує показником престижності корпоративної культури. Його популярність пояснюється тим, що він узагальнює один із центральних принципів американської креативності, що полягає у прагненні до оригінальних ідей та відмові від шаблонних рішень. У міжкультурній комунікації цей фразеологізм допомагає встановити інноваційний стиль взаємодії, у межах якого від мовців очікують відкритості, гнучкості та творчої ініціативи [64, с.51].

Окремої уваги заслуговує фразеологізм *the sky is the limit*, який став глобальним символом необмежених можливостей. Для іноземних мовців він виконує функцію мотиваційного коду, що переносить американську установку на досягнення у середовище іншої культури. Його міжнародна популярність пояснюється тим, що він містить просту, але сильну концепцію свободи, яка є центральною для американської ідентичності. У міжкультурних ситуаціях ця одиниця несе імпліцитне послання про підтримку високих амбіцій і прагнення

до максимального результату. Таким чином, фразеологізм формує спільний когнітивний простір, у якому учасники комунікації можуть взаємодіяти через універсальні ідеї.

У сфері дипломатії та ділового спілкування поширеним є фразеологізм *to keep someone in the loop*, який позначає необхідність забезпечення прозорості й інформованості. Його використання свідчить про важливість відкритої комунікації в американській культурі, де обмін інформацією розглядається як невід'ємна частина ефективного управління. Для учасників міжнародних переговорів цей вираз стає ключем до розуміння того, як будується американський стиль співпраці, заснований на довірі, рівності доступу до інформації та взаємній відповідальності. Така фразеологічна формула сприяє узгодженню комунікативних очікувань і полегшує інтеграцію іноземців у професійне середовище США.

Суттєву роль відіграють і фразеологізми, що передають особливості американської соціальної етики. Наприклад, *time is money* є не просто популярним висловом, а культурною формулою, що пояснює функціонування американської економічної системи. Для представників інших культур цей фразеологізм є своєрідним маркером того, як у США осмислюється цінність часу та ефективності. Його використання у міжнародних комунікативних ситуаціях демонструє прагнення американських учасників до раціональності, структурованості та економії ресурсів. Саме тому він часто трапляється у бізнес-комунікації, де допомагає встановлювати чіткі правила співпраці [65, с.261].

Певні фразеологізми, як-от *to break the ice*, функціонують як універсальні інструменти створення довірливої атмосфери в міжкультурному спілкуванні. Вони дозволяють усунути бар'єри, пов'язані з формальністю або невпевненістю, що часто виникає у ситуаціях першого контакту між представниками різних країн. Цей фразеологізм став глобальним через свою простоту та універсальність, адже він позначає ситуацію, яка є спільною для будь-якої культури. Його використання сприяє формуванню емоційно

комфортного середовища, де учасники комунікації можуть зосередитися на змісті взаємодії, а не на внутрішній напрузі.

У більш широкому соціокультурному контексті американські фразеологізми є маркерами культурного престижу, оскільки вони свідчать про включеність мовців у глобальні інформаційні потоки. Такі одиниці стають частиною міжнародної лінгвістичної норми, підтримуючи відчуття взаєморозуміння між представниками різних країн. Вони сприяють формуванню спільного культурного простору, де символи, цінності та стилі поведінки стають зрозумілими незалежно від культурного фону. Саме завдяки цьому американські фразеологізми відіграють ключову роль у модерному міжкультурному діалозі, забезпечуючи інтеграцію різних соціальних груп у глобальне комунікативне середовище [66, с.118].

Аналіз соціокультурних функцій американських фразеологічних одиниць продемонстрував, що ці мовні структури виступають не лише засобами побудови висловлення, а повноцінними культурними механізмами, у яких зосереджено колективний досвід, історичні символи та ціннісні орієнтири американського суспільства. Через сталі ідіоматичні формули мова зберігає найсуттєвіші фрагменти національної пам'яті, перетворюючи історичні події на дієві культурні коди. Фразеологізми цього типу дозволяють сучасним мовцям відчувати зв'язок із минулими поколіннями, оскільки в кожній одиниці закладено певний історичний слід, який продовжує виконувати комунікативну функцію. Такий спосіб збереження пам'яті дає змогу мові одночасно фіксувати традицію і реагувати на сучасні соціальні потреби. Саме тому фразеологія у США є частиною ширшого національного нарративу, а не суто лінгвістичним явищем.

Проведений аналіз підтвердив, що фразеологізми активно формують і підтримують стереотипи, які структурують американську колективну ідентичність. Одиниці, представлені у таблиці 3.2, показали, що через мовні формули суспільство закарбовує уявлення про характерні риси нації, регіональні моделі поведінки та гендерні ролі. Це створює своєрідну мапу

соціальних уявлень, яка працює як система швидкої ідентифікації у межах великої й культурно різноманітної країни. Фразеологізми не лише описують стереотипи, а й відтворюють їх у повсякденному мовленні, підсилюючи їхній вплив на поведінку людей. Саме завдяки цьому стереотипи стають стійкими, адже отримують не тільки соціальну, а й лінгвістичну підтримку.

Особливо важливим є те, що американські фразеологізми часто виступають своєрідними ідентифікаційними маркерами, які допомагають членам суспільства впізнавати «своє» і відрізнити його від «іншого». Це виявляється як у позитивних, так і в умовно нейтральних культурних образах, що допускають широкі інтерпретаційні рамки. Стереотипотворча функція фразеологізмів виконує роль когнітивного фільтра, що допомагає сприймати соціальну реальність через зрозумілі, впізнавані моделі. У цьому аспекті фразеологія стає важливим чинником соціальної згуртованості, оскільки забезпечує єдину систему символічних координат. Така функція набуває особливої ваги у багатокультурному суспільстві, де потреба у спільному символічному полі є вирішальною для підтримки групової єдності [67, с.367].

Соціокультурні функції американських фразеологічних одиниць полягають у збереженні та трансляції ключових елементів національної ідентичності, моральних орієнтирів і суспільних норм. Фразеологізми історичного, політичного, побутового, літературного та спортивного походження відображають фундаментальні концепти американської культури — віру в успіх, індивідуалізм, патріотизм, змагальність та демократичну активність. Їхнє використання забезпечує спадкоємність культурного досвіду, перетворюючи історичні події, соціальні практики й національні символи на доступні для щоденної комунікації образи. Унаслідок цього фразеологія виконує роль механізму культурної пам'яті, який підтримує цілісність суспільних настроїв та уявлень.

Важливим результатом аналізу є усвідомлення здатності фразеологізмів формувати і підтримувати соціальні стереотипи, що структурують колективну поведінку. Вирази типу *as American as apple pie*, *Southern hospitality*, *lame duck*

або *the squeaky wheel gets the grease* моделюють уявлення про соціальні групи, регіональні особливості та політичні ролі, слугуючи інструментами соціальної ідентифікації. Через такі одиниці мова не лише описує реальність, а й активно впливає на її сприйняття, задаючи критерії “нормальності”, прийнятної поведінки та оцінки суспільних явищ. Це підтверджує функціональний вплив фразеології на формування ціннісних і комунікативних установок американців.

Таким чином, американські фразеологізми є не лише лінгвістичними знаками, а й соціокультурними регуляторами, які формують світоглядні моделі, інтегрують членів суспільства та відображають динаміку культурного розвитку. Вони поєднують у собі комунікативну, аксіологічну, ідентифікаційну та стереотипотворчу функції, що дозволяє їм виступати індикаторами змін у суспільній свідомості. Соціокультурний аналіз фразеології демонструє її здатність репрезентувати глибинні культурні коди США, підтримуючи взаємозв'язок між минулим, сучасним та майбутнім у національній мовній картині світу.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження соціокультурного аспекту американських фразеологічних одиниць та їхньої класифікації дозволило виявити комплексний характер взаємодії мови, культури й історичного досвіду. У першому розділі було показано, що становлення американської фразеології є результатом багат шарового історичного процесу, у якому поєдналися колоніальні впливи, досвід боротьби за незалежність, розвиток національної ідентичності та поступове формування власної культурної символіки. Американська фразеологічна система виникла не як механічне запозичення англійських моделей, а як результат активного переосмислення мовних ресурсів відповідно до нових соціальних реалій. Саме історичний контекст став тим фундаментом, на якому сформувалася структура фразеологізмів, що згодом набули ознак оригінальності та культурної унікальності. Цей етап становлення доводить, що фразеологія у США є продуктом глибокої культурної еволюції, у якій кожен мовний образ відображає колективну пам'ять суспільства.

Особливе значення у формуванні американського фразеологічного фонду мав вплив міграційних процесів, адже саме багатокультурність стала головним рушієм мовної динаміки. Етнічні групи, які становили американське населення, приносили власні мовні моделі, символи та метафори, що поступово інтегрувалися у загальнонаціональну мовну систему. Міграційна різноманітність сприяла появі нових фразеологічних одиниць, зокрема тих, що виникли в афроамериканських, латиноамериканських та єврейських мовних практиках. Унаслідок цього американська фразеологія стала простором культурного діалогу, де різні традиції знаходили спільну форму, зберігаючи своє значення й емоційне наповнення. Таким чином, мова США продемонструвала здатність адаптувати й трансформувати матеріали різномовних спільнот, формуючи гнучку систему, відкриту до постійних змін.

У межах першого розділу було доведено, що американський фразеологічний простір відображає специфіку національного менталітету, створюючи символічні моделі, які репрезентують базові цінності суспільства. Цінність свободи, орієнтація на практичність, віра в особисту відповідальність та успіх, прагнення до дії й інноваційності стали ключовими культурними концептами, які закріпилися у фразеологічних одиницях. Такі фразеологізми, як *time is money*, *pull yourself up by your bootstraps* чи *the sky is the limit*, стали лінгвістичними формулами, що передають американську модель світосприйняття. Завдяки цьому фразеологія виконує роль культурного дзеркала, у якому відбивається національний характер, з його прагматичністю, енергійністю та вірою в необмежені можливості. Усе це підтверджує, що ментальні моделі США активно формують семантику фразеологізмів.

Другий розділ дав змогу простежити внутрішню організацію американського фразеологічного фонду та виділити ключові тематичні групи, що структурно впорядковують мовний матеріал. Аналіз історичних фразеологізмів довів, що вони виконують важливу функцію увічнення минулого та забезпечують передачу суспільного досвіду через покоління. Фразеологізми, пов'язані з політичними подіями, культурними героями та національними міфами, формують символічну історичну пам'ять, що підтримує єдність нації. У другій групі, присвяченій повсякденному життю, побуту та політичній сфері, виявлено значну кількість одиниць, які моделюють типові життєві ситуації, соціальні ролі та суспільні процеси. Фразеологізми такого типу активно відображають прагматичність американців і їхню орієнтацію на дію, що підкреслює зв'язок мови з повсякденним досвідом.

Третя група фразеологізмів у межах другого розділу продемонструвала вплив літератури, театру, кіно й, особливо, спортивної культури США. Вислови на кшталт *out of left field* чи *a whole new ball game* засвідчили, що спорт у США не лише соціальний інститут, а й потужне джерело творення культурних моделей. Такі фразеологізми перейшли з вузькоспеціалізованого

поля спортивної термінології у загальний лінгвістичний обіг, відображаючи цінності змагання, дисципліни та стратегічного мислення. Літературні фразеологізми, навпаки, формують інтелектуальні та емоційні наративи, які поглиблюють культурну пам'ять американського суспільства. Така тематична багатовимірність свідчить про те, що американська фразеологія є складним організмом, здатним охоплювати різні сфери життя і водночас зберігати системність.

Третій розділ дозволив розкрити соціокультурні функції американських фразеологізмів, які забезпечують їхню виняткову роль у комунікативних процесах. Було встановлено, що однією з ключових функцій є збереження й трансляція культурної пам'яті, оскільки фразеологізми містять у собі історично значущі символи та образи, що формують у мовців відчуття причетності до минулого. Аналіз таблиці 3.1 показав, що навіть одиниці з античним чи чужомовним походженням, як *crossing the Rubicon*, набувають нових конотацій у межах національного контексту. Це підтверджує здатність американської культури переосмислювати зовнішні впливи відповідно до власних соціальних потреб і перетворювати їх на складові національного наративу. Така функція робить фразеологізми важливими інструментами формування історичної свідомості.

Наступною значущою функцією є формування стереотипів і колективної ідентичності. Таблиця 3.2 засвідчила, що фразеологізми можуть не лише відображати уявлення суспільства про себе, а й активно підтримувати ці уявлення, закріплюючи їх у мовній практиці. Вислови на кшталт *as American as apple pie* чи *New York minute* формують символічні образи, що допомагають мовцям ідентифікувати себе з певною групою або регіоном. Завдяки цьому фразеологізми створюють спільний символічний простір, у межах якого відбувається самоорганізація суспільства. У сучасних умовах, коли стереотипи активно переглядаються, фразеологізми також відіграють роль індикаторів соціальних змін, відображаючи трансформацію культурних норм і уявлень.

Окреме місце займає функція міжкультурної комунікації, що перетворює американські фразеологізми на глобальні культурні коди. Розширений аналіз одиниць на кшталт *think outside the box* чи *break the ice* продемонстрував, що вони стали універсальними формулами міжнародного спілкування, які виходять за межі американського контексту. Ці фразеологізми слугують містками між культурами, передаючи ключові цінності американського суспільства й полегшуючи інтеграцію іншокультурних учасників у глобальне комунікативне середовище. Завдяки цьому американська фразеологія відіграє значну роль у формуванні мовної та культурної синхронності між різними країнами. Така функція підкреслює універсальність і адаптивність мовних моделей США.

Узагальнюючи результати дослідження, можна стверджувати, що американські фразеологічні одиниці є не лише мовним інструментом, а й важливою складовою культурного самовираження суспільства. Вони виконують складні й взаємопов'язані функції, що охоплюють історичну, соціальну, ціннісну та комунікативну сфери. Аналіз трьох розділів показав, що фразеологічна система США є динамічним і багатовимірним утворенням, у якому відбиваються культурні корені, сучасні трансформації та глобальні впливи. Саме тому вивчення фразеологізмів дає можливість не лише зрозуміти структурні закономірності американської англійської, а й глибше усвідомити ментальні механізми, що керують поведінкою й мисленням суспільства. Усе це підтверджує, що фразеологія є важливим джерелом пізнання американської культури та ефективним інструментом міжкультурного діалогу у глобалізованому світі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Алефіренко М. Ф. Теоретичні питання фразеології. Харків : Вища школа, 1997. 125 с.
2. Антоненко В. І Фразеологічні паралелі німецької та української мов. Мовні і концептуальні картини світу. Вип. 2 (66). 2019. С. 9–16.
3. Арделян О. Національно-культурна конотація англійських фразеологізмів. Наукові записки. 2009. № 1. С. 270–274.
4. Багацька О. В. Концепти на позначення тілесного та культурного досвіду в сучасних лінгвокогнітивних дослідженнях: підходи до визначення та диференціації. Науковий вісник Волинського національного університету ім. Л. Українки. 2011. № 6. Ч. 1. С. 126–129.
5. Бакай Б. Я. Формування фразеології в переломні моменти історії народів Європи (на матеріалі української, російської, англійської, німецької, французької мов у періоди Першої та Другої світових воєн.) : дис..... канд. філол. наук : 10.02.15. Дрогобич, 2000. 228 с.
6. Баран Я. А. Фразеологія у системі мови : автореф. дис. ... д-ра. філол. наук : 10.02.15. Київ, 1998. 27 с.
7. Белехова Л. І. Словесний поетичний образ в історико-типологічній перспективі: лінгвокогнітивний аспект (на матеріалі американської поезії). Херсон : Айлант, 2002. 368 с.
8. Брагінець Н. В. Концепт ДУША та СЕРЦЕ в національно-мовних картинах світу (на прикладі української, російської та англійської мов). Наукові записки. Сер. : Філологічні науки. 2004. Т. 34. С. 21–25.
9. Важеніна О. Фразеологічні одиниці з соматичним компонентом : семантичний та етнокультурологічний аспекти. Донецький вісник наукового товариства ім. Т. Шевченка. Мовознавство. 2010. Т. 28. С. 23–33.
10. Венжинович Н. Ф. Метафора та метонімія як основні семантичні процеси у фразеологізації. Проблеми романо-германської філології. 2006. № 3. С. 23–37.

11. Воробйова О. П. Ідея резонансу в лінгвістичних дослідженнях. Мова. Людина. Світ / відп. ред. О. О. Тараненко. Київ : Вид-во КНЛУ, 2006. С. 72–86.
12. Гаврилова І. Фразеологізми німецької мови з національнокультурним компонентом. Актуальні питання гуманітарних наук : міжв. зб. наук. пр. молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. 2020. Вип. 32. Т. 1. С. 92–98.
13. Газнюк Л. Соматическое бытие персонального мира личности. Харьков : ХНУ, 2003. 356 с.
14. Галуцьких І. А. Тілесний код емоцій та почуттів в образному просторі художнього тексту: концептуальний аналіз (на матеріалі оповідань В. Вулф та Д. Г. Лоуренса). Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Серія : Філологія. 2012. Т. 15. № 2. С. 30–40.
15. Єрмоленко С. Я. Короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів. Київ : Либідь, 2001. 223 с.
16. Зубач О. А. Національно-культурна своєрідність семантики фразеологічних одиниць з колористичним компонентом у сучасній німецькій мові : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04. Донецьк, 2018. 189 с.
17. Кедич Т. В. Структурні типи фразеологізмів, організованих за моделлю речення, в історичній прозі другої половини ХХ століття. Journal Ukrainian sense. 2012. № 2. С. 122–145.
18. Косяк В. А. Людина та її тілесність у різних формах культури: досвід філософської інтеграції : автореф. ... д-ра філос. наук : 09.00.04. Київ, 2006. 38 с.
19. Коцюба З. Г. Універсальне і національне в паремійних фондах мов європейського ареалу (лінгвокультурологічний аспект) : автореф. дис. ... дра. філол. наук : 10.02.15. Київ, 2010. 32 с.
20. Левченко О. П. Фразеологічна репрезентація світу. Мовні і концептуальні картини світу. 2002. № 7. С. 307–315.

21. Лисецька Н. Г. Фразеологічні інновації в сучасній німецькій мові : когнітивний та функціональний аспекти : дис. ... канд. філол. наук. : 10.02.04. Луганськ, 2003. 218 с.
22. Максимова К. В. Фразеологізми як компоненти складнопідрядних конструкцій. Лінгвістичні дослідження. Вип. 13. Харків, 2004. С. 122–123.
23. Олексієнко Л. П. Мовна картина світу сучасних британців. Мовні та концептуальні картини світу. 2014. Вип. № 26. Ч. 3. С. 426–428.
24. Петій Н. Метафорична вербалізація концепту HUMAN APPEARANCE у сучасній англійській мові. Іноземна філологія. 2009. Вип. 121. С. 109–115.
25. Повторуха Н. Соматична лексика на позначення одиниць виміру і мір зі значенням приблизної кількості у німецькій і українській мовах. Наукові записки. Серія: Філологічні науки. Вип. 89. № 3. Донецьк, 2009. С. 209–214.
26. Подолян І. Е. Національна специфіка семантики фітомінів в українській, англійській та німецькій мовах (контрастивний етнопсихолінгвістичний аналіз) : автореф. дис..... канд. філол. наук : 10.02.17. Київ, 2000. 19 с.
27. Полиця Т. Д. До питання про когнітивно-орієнтований опис фразеологічних та паремійних номінацій концепту. Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 10 : Проблеми граматики і лексикології української мови. Київ, 2013. 26 с.
28. Потапенко Я. Homo Somaticos як об'єкт історичного дискурсу в постмодерністській парадигмі доби мережевого суспільства. Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету. 2011. Вип. XXXI. С. 25–29.
29. Потенко Л. О. Вербалізація емоцій у фразеології німецької мови . Наукові записки Національного університету Острозька академія. Серія : Філологічна. Вип. 63. 2016. С. 237–240.

30. Потенко Л. О. Методологія дослідження емотивності німецьких фразеологічних дериватів. Одеський лінгвістичний вісник. Вип. 5. Т. 2. 2015. С. 116–119.
31. Приходько Г. І. Місце концепту в картині світу. Нова філологія. Вип. № 33. 2009. С. 74–76.
32. Селіванова О. О. Нариси з української фразеології (психокогнітивний та етнокультурний аспекти). Черкаси : Брама, 2004. 276 с.
33. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика : напрями та проблеми. Полтава : Довкілля-К, 2008. 716 с.
34. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика : термінологічна енциклопедія. Київ : Довкілля, 2006. 365 с.
35. Сергієнко В. Відображення англійської мовної свідомості в національній картині світу. Нова філологія. 2008. № 29. С. 195–198.
36. Серякова І. І. Соматикон англійськомовних дискурсивних практик: автореф. дис. ... д-ра філол. наук: 10.02.04, 10.02.15. Київ : КНЛУ, 2012. 32 с.
37. Скоробагатько Н. О. Концептуалізація соматичного коду культури в східноукраїнських фразеологізмах. Вісник Луганського нац. пед. ун-ту імені Тараса Шевченка. Філологічні науки. 2005. № 9 (89). С. 144–149.
38. Скрипник І. Ю. Соматичні фразеологічні одиниці із значенням інтерперсональних відносин: структурно-семантичні та функціональні характеристики : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04. Харків, 2009. 20 с.
39. Сошко О. Г. Метафоричні моделі фразеологізмів на позначення емоційних характеристик (на матеріалі української, німецької та англійської мов). Ученые записки Таврического национального университета им. В. И. Вернадского. Серия «Филология. Социальные коммуникации». Т. 24 (63). № 4. Ч. 2. 2011. С.172–177.
40. Тараба І. О. Соматичний код німецьких фразеологізмів (на прикладі соматизму «die Hand»). Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. 2010. № 49. С. 212–217.

41. Чернищенко І. А. Фактори формування національних мовних картин світу. Вісник Житомирського держ. ун. ім. І. Франка. 2007. Вип. № 32. С. 158–162.
42. Южченко В. Д. Когнітивні аспекти вивчення фразеології в Україні. Лінгвістика. Луганськ : ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка». 2008. №2. С. 46–59.
43. Aho J. *Body Matters: A Phenomenology of Sickness, Disease and Illness*. Plymouth : Lexington Books, 2009. 206 p.
44. Allison N. *The Complete Body, Mind and Spirit*. McGraw-Hill, 2001. 432 p.
45. Barrett L. *Beyond the Brain: How Body and Environment Shape Animal and Human Minds*. Princeton : Princeton University Press, 2011. 304 p.
46. Bass A. M. The metaphor of the human body in the political theory of John of Salisbury: context and innovation. *Metaphor and Rational Discourse* / ed. B. Debatin, T. Jackson, D. Steuer. Tübingen : Niemeyer, 1997. P. 201–213.
47. *Body, Language and Mind. Vol. 1. Embodiment* / ed. by T. Ziemke, J. Zlatev, R. Frank. Berlin : Mouton de Gruyter, 2008. 460 p.
48. Boers F. When a bodily source domain becomes prominent. *Metaphor in Cognitive Linguistics* / ed. R. Gibbs, G. Steen. Amsterdam and Philadelphia : John Benjamins, 1999. P. 47–56.
49. Boroditsky L., Ramscar M. The roles of Body and Mind in abstract thought. *Psychological Science*. 2002. 13 (2). P. 185–189.
50. Brandt L., Brandt P.A. Vaking sense of a blend – a cognitive-semiotic approach to metaphor. *Annual review of cognitive linguistics*. 2005. №. 3. P. 216–249.
51. Čermák F. Substance of Idioms: Perennial Problems, Lack of Data or Theory? *International Journal of Lexicography*. 14(1). 2001. P. 1–20.
52. Clark A. *Supersizing the Mind: Embodiment, Action, and Cognitive Extension*. Oxford : Oxford University Press, 2008. 286 p.

53. Damasio A. *The Feeling of What Happens: Body and Emotion in the Making of Consciousness*. New York : Harcourt Brace, 1999. 400 p.
54. Dzokoto V. A., Okazaki S. Happiness in the eye and the heart: Somatic referencing in West African emotion lexica. *Journal of Black Psychology*. 2006. № 32 (2). P. 117–140.
55. Esenova O. *Metaphorical Conceptualization of Anger, Fear and Sadness in English: Summary of PhD Diss.* Budapest : Eotvos University, 2011. 19 p.
56. Farmonova N.F. The concept of phraseology and the basic types of phraseological units. *Universum: филология и искусствоведение*. 2021. № 6(84). P. 15–27.
57. Fleischer W. *Phraseologie der deutschen Gegenwartssprache*. Leipzig : De Gruyter, 1982. 312 S.
58. Freeman M. The body in the word: A cognitive approach to the shape of a poetic text. *Cognitive Stylistics: Language and Cognition in Text Analysis* / ed. by E. Semino and J. Culpeper. Amsterdam : John Benjamins, 2002. P. 23–47.
59. Fusaroli R., Morgani S. Conceptual Metaphor Theory: Thirty Years After. *Journal of Cognitive Semiotics*. 2013. №. 5. P. 1–13.
60. Gallagher Sh. *How the Body Shapes the Mind*. Oxford : OUP, 2006. 224 p.
61. Gibbs R. W. Prototypes in dynamic meaning construal. *Cognitive Poetics in Practice* / ed. J. Gavins, G. Steen. London : Routledge, 2003. P. 27–40.
62. Gibbs R. W., Colston H.L. *Interpreting Figurative Meaning*. Cambridge : CUP, 2012. 390 p.
63. Glucksberg S. *Understanding Figurative Language*. Oxford : OUP, 2003. 218 p.
64. Goschler J. Embodiment and Body Metaphors. *Metaforik.de*. 09. 2005. P. 33–52.
65. Hiraga M. K. *Metaphor and Iconicity: A Cognitive Approach to Analysing Texts*. New York : Palgrave, 2005. 261 p.

66. Ibarretxe-Antuñano I. MIND-AS-BODY as a cross-linguistic conceptual metaphor. *Miscelánea. A Journal of English and American Studies*. 2002. № 25. P. 93–119.

67. Johnson M. *The Body in the Mind: The Bodily Basis of Meaning, Imagination*. Chicago : Chicago University Press, 1987. 367 p.

ДОДАТКИ

Додаток А

Таблиця

Соціокультурний аспект американських фразеологічних одиниць та їхня класифікація

Класифікаційний критерій	Приклад фразеологізму (англ.)	Культурне походження та смисловий контекст	Соціокультурна функція
Історичні події та постаті	<i>Boston Tea Party, Founding Fathers, crossing the Rubicon</i>	Відображення ключових історичних подій, політичних рішень, символів боротьби за незалежність	Збереження культурної пам'яті, формування національних символів наративів
Міграційні впливи та етнокультурні джерела	<i>schmooze</i> (єврейське походження), <i>hasta la vista, to jazz up</i> (афроамериканська культура)	Вплив багатокультурного складу населення США, змішання мовно-культурних традицій	Інтеграція культурних кодів, збагачення мовного середовища, формування міжетнічної взаємодії
Національний характер та цінності	<i>time is money, the sky is the limit, no pain – no gain</i>	Репрезентація американської трудової етики, прагматизму, віри в успіх та можливості	Закріплення ментальних моделей, формування національної ідентичності
Побут і повсякденне життя	<i>hit the road, call the shots, a piece of cake</i>	Мовні формули, пов'язані з типово американським способом життя, повсякденною взаємодією	Стандартизація соціальної поведінки, орієнтація в побутових сценаріях
Політична сфера та суспільний устрій	<i>left-wing/right-wing, grassroots movement, swing state</i>	Відображення політичних ідеологій, виборчої системи та соціально-політичних процесів США	Орієнтація у політичному дискурсі, формування політичної компетентності громадян
Літературне походження	<i>Big Brother is watching you, Cinderella story</i>	Вплив художньої літератури, казкових та міфологічних мотивів	Створення культурних архетипів, передавання універсальних сюжетів

Спортивне походження	<i>step up to the plate, out of left field, a whole new ball game</i>	Походження зі спортивної термінології США (бейсбол, американський футбол)	Формування понять змагання, стратегії, конкуренції у щоденній комунікації
Регіональні особливості	<i>Southern hospitality, New York minute, Midwestern nice</i>	Репрезентація соціальних, поведінкових і культурних відмінностей між регіонами США	Підсилення регіональної ідентичності, формування культурних стереотипів
Гендерні моделі та соціальні ролі	<i>boys will be boys, man of his word, glass ceiling</i>	Відображення традиційних та сучасних гендерних норм, суспільних очікувань	Моделювання соціальних ролей, індикатор гендерних змін у суспільстві
Міжкультурна комунікація	<i>break the ice, think outside the box, melting pot</i>	Поширення американських концептів у глобальному культурному просторі	Формування міжнародних комунікативних стандартів, передавання культурних цінностей
Американська мрія та соціальна мобільність	<i>from rags to riches, American dream, make it big</i>	Уявлення про можливість досягнення успіху незалежно від соціального походження	Мотивація суспільства, підтримка символічної моделі успіху
Медіа та кінематографічні джерела	<i>go viral, jump scare, plot twist</i>	Вплив американської медійнокультурної індустрії, кінематографу та інтернет-мереж	Формування сучасного культурного простору, поширення глобальних образів